

Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba
Published by the Lithuanian League of Canada

Authorized as
second class mail, Post Office Department, Ottawa

ADRESA:
7722 GEORGE ST., VILLE LASALLE, MONTREAL 32, P.Q. CANADA

Nr. 13 (362) KAINA 15 ct.

MONTREAL, 1954 m. KOVO-MARCH 31 d.

PRICE 15 ct. XIV METAI

PROTESTAS PRIEŠ RUSIJOS PASIGROBIMĄ MAŽOSIOS LIETUVOS.

1954 metų kovo mėnesio 27 dieną, mes Montrealio lietuviai, susirinkę Mont' Louis Akademijos salėje minėti Mažosios Lietuvos šventės ir išklaušę Mažosios Lietuvos Tarybos pirmininko Erdmono Simonaitis pranešimo, vienbalsiai nutarėme griežčiausiai protestuoti prieš S. Rusijos jėgą įvykdytą Lietuvos okupaciją, jos nepriklausomybės panaikinimą, prieš Rusijos įvykdytą Mažosios Lietuvos, esančios didžia dalimi tarp Priegliaus ir Nemuno ir sudarančios visos Lietuvos dalį, įjungimą į Rusiją, nūdien besivadinančią Socialistine Rusijos Tarybų Sąjunga, kuri niekuo met neturėjo ir neturi į tą tūkstančius metų lietuvių gyvenamą žemę jokių istorinių ir etnografinių teisių ir net jokių geografinių saityų; protestuojame prieš Sov. Rusijos rusofilais bei imperialistiniais tikslais varomą rusinimą Mažosios Lietuvos giliuos senovės lietuviškų vietovardžių kaip pavyzdžiui Karaliaučiaus pervardijimą Kaliningradu, Tilžės — Sovetskui, Įsrucio — Černiakovskui, Gumbinės — Guzevui ir tt.

Mes visu masiniu susirinkimu vienbalsiai nutarėme atkreipti į šiuos pikto imperializmo faktus visos žmonijos ir tarptautinių organizacijų dėmesį, ypač — Jungtinių Tautų Organizacijos dėmesį — ir kviešti visą humanistinę žmonių protestuoti prieš nedidelės tautos, kaip Lietuvių tautą, ir nedidelės valstybės, kaip Lietuvą, okupaciją, genocidą ir net jos vardų brutalų naikinimą ir žemės vardinę, kurie yra įsisėję jau nuo tūkstančių metų.

Šitą nutarimą siunčiame Tarptautinėms organizacijoms, valstybių vyriausybėms ir spaudai, prašydami visu au toritetingu paremti šiuos mūsų teisingus ir teisėtus reikalavimus.

Pasaulinė įvykių savaitė

VISAI ATVIRAI KALBANT APIE REALYBES,

daug kas Trečiojo pasaulinio karo laukia, daug kas dėl tokio laukimo piktnasi. Bet ir vieni ir kiti nervinasi be pagrindo, nes pasauliniai įvykiai turi neišvengiamą savo raidą ir, nori kas ar nenori, jie vystysis savo būdu ir eis savais keliais, nes visuomeninė, socialinė ir politinė žmonijos raida, lyg upės vaga, prasimuša mažiausio pasipriešinimo kryptimis ir

ISSILIEJA Į LAIKO ŠALY GŪ PADIKTUOTUS IVYKIUS.

Kadangi vienokia ar kitokia forma pasaulinės revoliucijos laukti nėra jokių duomenų, tai yra tikrai kita išeitis — karas. Visas klausimas tikslai: kada naujas Pasaulinis karas įvyks? O jis negali neįvykti, jeigu neįvyks pasaulinė revoliucija.

Tiesa sakant, karas ir dabar vyksta. Jis laikinai buvo sustabdytas Korejoje, bet už tai jis ištęstas ir sustiprintas Indokinijoje. Nors JAV sekr. Dulles sako, kad ne tam Korejos karas baigtas, kad jis būtų padidintas Indokinijoje, bet vis dėlto taip yra:

KOMUNISTAI KARĄ TĘSIA INDOKINIJOJE.

Atsipalaidavę Korejoje, Maskvos ir Peipingo komunistai jį sustiprino Indokinijoje. Ar šis karas išsiplės į Trečiąjį Pasaulinį karą, šiandien sunku teigti, bet ir ši galimybė yra, nors realybės apčiuopi. mas sakytų ką kita.

Dulles, kalbėdamas į užsienio spaudos atstovus, plačiai nušvietė

KINIJO IR INDOKINIJO PROBLEMĄ

Dulles išaiškino, kodėl Kinijos Amerika nesutiks priimti JTO ir kodėl neleis užimti Indokinijos. Kinija agresorė ir jai nevieta taikos organizacijose.

Dulles sako, kad komunistai vykdo 1924 metų Stalino planą — užimti visą pietų rytų Aziją. O šitas reikštų labai didelę bėdą, dėl kurios būtų labai didelių rūpesčių. Todėl ne galima to prileisti.

Ligšiol Kinijos ir Maskvos komunistai atsiuntė savo agentą, išprusintą Maskvoje Ho-Ci miną, kuris Borodinui padė mai ir įdomiai praleistas po jo komunizuoti Kiniją, tiekia pietis. P. Brakas vakar sugrįžo į New Yorką.

klus, bet ligšiol dar nedrįsta kištis į karą atvirai, kaip jie tai padarė Korejoje.

DULLES ĮSPEJA KOMUNISTŲ,

kad jeigu jie išbraus atvirai, tai bus nepaprastai rimtos pasėkos. Šis įspėjimas ir prileidžia galimybę, kad Indokinijos karas gali išsiplėsti į 3 Pasaulinį karą, nors kol kas dar nėra duomenų, kad tas įvyktų, nes komunistai, spėjama, dar nėra tiek stiprūs, kad rizikuotų pradėti Trečią Pasaulinį karą.

Vis dėlto, naujo Pasaulinio karo pavojus yra didelis. Pasakutiniu metu jis yra padidėjęs. Todėl yra didelis susirūpinimas atsargumu. Tuo tikslu Amerikoje lankėsi Graikijos karo ministeris. Tuo tarpu Maskva Graikijai iškėlė protestą dėl suteikimo Amerikai karo bazių. Į tai Graikija atsakė, kad jos reikalas yra rūpintis savo saugumu, kada pasiečiuose komunistai telkia kariuomenę. Žodžiu, parako kva pas plinta vis plačiau ir jaučiamas stipriau.

— V. Vokietijos prezidentas pasirašė konstitucijos pakeitimą, kuris leidžia jai turėti kariuomenę ir dalyvauti Europos gynimo bendruomenėje.

— Indokinijoje, Vjetname ir Laose, vyksta didelės kovos, kuriose komunistai tur didelių nuostolių.

LENKŲ GEN. SOSNOWSKI, dvejus metus vedusį derybas su lenkų politiniais susigrupavimais ir jau sutarusį Susivienijimą, kovo 20 d. Montrealio lenkai sutiko iš Londono atvykusį, labai iškilmingai. Jo pranešimą transliavo CBC. Gen. Sosnowskis tačiau dar negavo Lenkijos prezidento pareigų, nes susivienijimo nepasirašė dar dvi grupės — vieničio Mackevičiaus ir Pragerio. Visi kiti lenkai dėl to labai įpykę.

ERDMONAS SIMONAITIS kovo 31 d. išvyko į Toronto ir Hamiltoną. Ilgiau apsisistos Toronto, o iš ten — į Windsorą ir toliau — į Ameriką.

Sekmadienį drauge su p. Braku jis dalyvavo subuvime YMCA patalpose, kur buvo išsiųskinti kai kurie klausiminai, kuris Borodinui padė mai ir įdomiai praleistas po jo komunizuoti Kiniją, tiekia pietis. P. Brakas vakar sugrįžo į New Yorką.

NEW YORKO NAUJIENOS

BEGAMIEJI DIENOS KLAUSIMAI.

New Yorkas verda, kunkuliuoja. Čia vyksta grumtynės, nes New Yorkas dabar yra faktinai pasaulio politinis centras. Tuose sukuriuose dalyvaujame ir mes — lietuviai. Į mūsų gyvenimą nestovi vietoje, nesnaudžia. Kartais net jau perdėtai apie jį prirašoma, o kartais ir nutylimi svarbesni dalykai.

Štai prieš kiek laiko pradėjieji

pasitarimai dėl Vliko,

kiek girdėti, tęsiami ir toliau, tikslai kažkodėl žinios apie tai visuomenės nepasiekia, nors, atrodo, visuomenė visa tai turėtų žinoti, nes ji irgi turi teisę dėl visokių reformų tarti savo žodį. Juk visuomenei VLIKo reformų klausimas yra svarbus.

Viena tačiau iš tų pasitarimų išaiškėjo, kad Jūsų korespondento bus

padaryta klaida.

Iš tikrųjų pasitarimuose, kas dabar jau visai aišku, nesvarstomas partijų suglaudimo klausimas. VLIKo katalikų partija, kaip buvusi, taip

liekanti penkialypė. O būtų rimčiau, jeigu partijos savo viduje susitupėtų. Na, bet juk ligšiol žmonėms niekad dar per daug nebuvo nei proto, nei logikos.

Hudsonas plaukia

ir neša vandenį į Atlantą. Ir taip plaukia visas gyvenimas. Čia rinkosi „nepriklausomieji“ studentai; čia praėjo vasario 16 minėjimas, kuris šiemet buvo ypatingai politiškai aktualus; čia painiojasi net viena lenkų grupė, kuri pirmoji nori įsigyti sau kapitalo santykiuose su „broliais lietuviais“.

Nuejo į aną pasaulį visai ne tikėtai jaunas

inžin. Aleksandras Mačiūnas, palikęs nuliūdusią žmoną (bu vusią Liet. teatro baleriną), dukterį Nijolę ir sūnų architektą Jurgį, brolių inž. Visvaldą ir artimuosius, vienminčius. Laidotuvės buvo labai iškilmingos, dalyvavo daug žmonių. Velionis buvo labai rimtas, visuomeniškas, tolerantiškas vyras. Užuojauta šeimai ir giminėms.

Taip ir eina gyvenimas, o

Kai VLIKas jau gerokai apsitvarkė ir išlygino vidaus nesklaidumus, — pabrėžtina, — tuo parodydamas gerą valią ir tikrą reikalų supratimą, bendrai imant, veiksmuose vis dar nepagydoma

Vliko su Diplomatais santykių žaizda.

Atleiskite už tokį išsireikškimą, nes jis nėra simpatingas, bet tą būseną jau yra atėjęs metas pavadinti tokia terminu, kadangi būseną nieku nei paaiškėjo, nei pagerėjo.

Daugelis klausia, kas do preižastis, kad ligšiol nesutariama? Tikrai sakant, visai tikrų duomenų atsakymui ne turima. Galima daryti tikslai prelaidas, nors, kaip atrodo, jos gali būti tikros. Jeigu būtų netikros arba ne visai tikros, tikrai bus malonu atitaisyti klaidingumą.

Juk iš tikrųjų tarp Vliko ir Diplomatus liko tikslai viena spraga.

mes visi laukiame tėvynės išlaisvinimo.

Jūsų kor.

Žinios iš VLIK'o

TOLAS NESKLANDUMAS.

Norisi kalbėti atvirai, todėl pasakytina, kad anksčiau Vlikas buvo užsipašęs per daug. Juk buvo tendencijų, kad Vlikas ir Seimas ir Valdžia, kuri ir Diplomatus klupdo prieš save. Bet... tai jau sena praeitis. Vlikas nusileido (ir gerai padarė) nuo tų augštybių ir atsirado realiai žemėje. Ir negalima nepasakyti, kad čia nebūtų realios VT pirmininko įtakos. Tai yra pozityvu. Šian dien Vlikas jau visai realus ir konkretus. Jis, kaip tenka stebėti jo darbus, yra visai rimtai nusiteikęs ir Diplomatus yra pareiškęs visą jiems tinkamą respektą ir jų teisių pripažinimą. Todėl ir kyla klausimas,

kodėl Vlikas nepereina prie susitarimo su Diplomatu? Ypač, kad Vlikas vienbalsiai pageidauja, kad jis būtų diplomatas, jeigu jis reikals, kad vis dėlto aptartas? Atrodo, net ir kiti turtiškai galvojant, kad ši sąlyga tikrai jau minimali. Vlikui jau daugiau nėra jokių galimybių daryti dar kokias nuolaidas. Todėl savaime kyla mintis, kad nesutariamo esmė ne čia glūdi. Kaip sakoma, „šuo ne čia pakastas“. Tat kur gi priežastis? — Atrodo, kad ji yra sena. Visiems žinoma ir jau seniai aiškinta. Kaip atrodo, ši priežastis yra tos rūšies, kad vargu be bus galima ją pašalinti. Ši priežastis, kiek žinoma, yra Diplomatus šefo rankose. Todėl, jeigu nesutariama, tai tikslai iš šefo pusės. a, dar palauksime, gal gi suminkštės kietos širdys. Kai kas net klausia: o kaip gi būtų, jei pav., Dipl. šefo nebūtų?

Balandžio 29 d., kaip teko girdėti Vlikinėse sferose, Amerikon išvyksta VT pirmininkas prof. K. Zalkauskas su žmona. Jie reikalingi vizų pailginimo. Bet pagal kvestą JAV madą, jie abu turi atsistoti ant Amerikos žemės savo nuosavomis kojomis ir tikslai po to vėl turės teisę grįžti į Vokietiją ir iš jos vėl į Ameriką.

Beje, buvo kalbų, kad drauge vyksta ir Vliko pirmininkas prel. M. Krupavičius, bet paskutiniu momentu jo kelionė esanti atidedama. Todėl vakarų kontinentas gegužės 4 dieną galės pasitikti New Yorko uoste pp. Zalkauskus. Galima spėti, kad ši jo kelionė ne liks be vaisių. (hlj)

YVES LEDUC

išrinktas iš Verduno, vieton išėjusio iš federalinio parlamento ir paskirto Augščiausio Kanados teismo teisėju p. Paul Cote, nauju Kanados federalinio parlamento nariu.

SMULKIOS ŽINIOS

— Naguib pareiškė, kad Egiptas liepos 18 d. rinks parlamentą, kuris 23 d. susirinks. Bus leistos partijos ir visos laisvės.

— Chruščiovas pasipiktinęs, kad sovietinės karvės ne duoda pieno daugiau kaip 1000 litrų per metus, kai Kanadoje jos duoda po 3—4.000.

— Prasidėjo JAV, DB ir Prancijijos pasitarimai dėl prekybos su Rytais.

DĖMESIO! DĖMESIO!

Išspėjame, kad nuo balandžio 1 dienos paštas pabrango. Prie laiškų reikia klijuoti pašto ženklą už 5 centus.

Perrinkime mūsų majorą J. ANATOLE LEROUX

- 1—Jo administracinė patirtis ir sugebėjimas yra sveikos administracijos garantija.
- 2—Jo sveikos nuovokos sprendimai užsitarnavo Metropolitan Commission pasitikėjimo ir Quebec Municipal vadovybės užgyrimo.
- 3—Jo vienintelis interesas yra jo bendrapiliečių gerbūvis ir mūsų miesto progresas.

KOMITETO BŪSTINĖS:

163—9 Ave. ir 29—4 Ave.

Telefonai: PO 6—6720, PO 6—6607 ir TR 7849.

BALSUOKIME UŽ PRITYRUSĮ ADMINISTRATORIŲ

J. ANATOLE LEROUX

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis

Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolagijai.

7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada

Telefonas: HEMlock 7920.

Prenumerata metams:

Yearly Subscription Rates:

Kanadoje\$ 5.00Canada\$ 5.00
 Amerika ir P. Amerika \$ 5.50America & S. America \$ 5.50
 Visur kitur\$ 6.00Other Contries.....\$ 6.00
 Teksto eilutėct. 0.15Pajieškojimų kaina\$ 1.00
 Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)

Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidas.

Išryškinimai apie Mažąją Lietuvą

Lietuvių tautos žmonių susirūpinimą išlaisvinti Lietuvą iš okupacijos lydi jų susirūpinimas Lietuvos ribomis apjungti visas lietuvių etnografines sritis. Šie du tikslai yra patys svarbiausi ir pirmieji, vienas su kitu susietas ir neatjungiamai suaugęs. Sprenžiant pirmąjį tuo pat metu yra būtinai sprendinamas ir antrasis. Štai kodėl mums yra labai svarbus Mažosios Lietuvos Tarybos pirmininko Erdmonas Simonaitis lankymasis Kanadoje ir Jungtinėse Amerikos Valstybėse, nes jo lankymosi tikslu yra kaip tikslai išaiškinti ir išryškinti nepaprastai svarbius lietuvių etnografinės srities dalies — Mažosios Lietuvos klausimą.

Montrealio šiam tikslui gražų ir labai vertingą papildymą padarė atvykęs p. Simonaitis pasitikti iš New Yorko Lietuvos Laisvės Komiteto narys taip pat mažlietuvių veikėjas Martynas Brakas. Čia pabandykite suvesti jų abiejų padarytus išryškinimus, kurie apima Mažosios Lietuvos klausimą, apjungdami ir uapildoma savomis žiniomis.

Kas yra Mažoji Lietuva? — Mažoji Lietuva — labai sena Lietuvos dalis, bet palyginti jaunas terminas. Senovėje tai buvo vadinama Prūsų Lietuva, nes tose srityse, kurias dabar vadiname Mažąja Lietuva, gyveno Lietuvių tautos giminių Prūsai, kalbėję sena Lietuvių — Prūsų tarpe. Prūsai buvo užėmę plotus tarp Vyslos ir Nemuno žemumų. Piet vakarines Prūsų sritis anksčiau užėmė ir stipriau nutautino lenkai ir vokiečiai padėdant kryžiuokliams. Bet rytines bei šiaurines sritis išliko arba grynai lietuviškos, kaip pačios šiaurinės, arba daugiau ar mažiau suvokietintos, kaip sritys, kurios yra palia Potosdamo liniją, su Karaliaučiumi imtinai. Klaipėdos kraštas tikrumoje yra tęsinys žemaičių, bet dėl tūlo laiko priklausomybės Vokietijai, kuri su Rusija buvo pasidalinusi po trečiųjų dalybų 1795 metais Lietuvą pusiau, dėl tos priklausomybės tapo sutapdinama su Prūsų Lietuva ir dabar sudaro dalį visos Mažosios Lietuvos, į kurią niekas kitas neturi teisių kaip tikslai lietuvių tauta. Taigi: Mažąja Lietuva dabar vadiname Lietuvos plotus esančius maždaug tarp Potosdamo linijos ir žemaičių.

Žinoma, Mažoji Lietuva, t. y. — buvusi Prūsų Lietuva, po Antrojo Pasaulinio karo yra išjungta iš 600 metų besitęsios Vokietijos okupacijos. Ji Potosdamo susitarimu yra išjungta tuo argumentu, kad ji yra lietuviška sritis ir turi būti prijungta prie visos Lietuvos. Jeigu šiandien piet dalis su Karaliaučiumi, Tilže ir tt., yra prijungta prie Leningrado apygardos, tai tikslai todėl, kad Lietuva yra okupuota kito imperialisto — Rusijos, — kuri parodė taip toli siekiančius savo imperializmo tikslus, kad net neišlaikė susitarimų su karo nugalėtojais ir net neprijungė jos prie savo okupacijoje laikomos visos Lietuvos, tepalikusi susovietintai Lietuvai tikslai dalį — Klaipėdos kraštą. Taip atrodo Mažosios Lietuvos teritorijos būseną dabar.

Dauguma Mažosios Lietuvos gyventojų ligi šiol yra išlaikę savo etniškumą, kuris yra lietuviškas, nors dalis jų gyventojų kalbos atžvilgiu ilgamečio okupanto buvo nutautintą. Vis dėlto didelė dalis ligi šiol yra išlaikusi ne tikslai pavardes ir vietovardžius grynai lietuviškus, bet ir tėvų kalbą, kuri yra lietuvių kalba. Mažosios Lietuvos lietuvių, su Mažosios Lietuvos taryba prysakę, jau po Pirmojo Pasaulinio karo, kurio pasekėje buvo paskelbta JAV prezidento Wilsono deklaracija, pašaukusi tautas apsispręsti, — Mažosios Lietuvos Taryba, susidariusi 1918 metais Tilžeje, pasisakė, kad visa Mažoji Lietuva, su Karaliaučiumi imtinai, atsiskiria nuo Vokietijos ir jungiasi su savo tautos kamieniu — visa Lietuva. Likimas lėmė, kad tikslai mažoji visos Mažosios Lietuvos dalis — Klaipėdos kraštas tegalėjo būti grąžintas Lietuvai. Bet Mažosios Lietuvos žmonės dėl to neatsisakė savo laisvės tikslų ir po Antrojo Pasaulinio karo vėl jau pakartotinai pareiškė savo siekimus — kad visa ir Didžioji ir Mažoji Lietuva sudarytų vieną Lietuvą, kurioje visi lietuviai turėtų lygias teises.

Mažosios Lietuvos žmonės, kurių valią vykdo Mažosios Lietuvos Taryba nori, susijungti į vieną Nepriklausomą demokratines Lietuvos vienetą ir, pabrėžia p. Simonaitis, nenori ir nereikalauja jokių ypatingų privilegijų — jokių autonomijų, kurios praeity buvo kitų mums padiktavotos jėga. Ne, Mažosios Lietuvos lietuvių vieno tikslai nori — būti drauge su visais lietuvišiais vienoje Lietuvos valstybėje.

Bet šito tikslo siekti reikia visiems, kaip vienam, lietuviams. Tai nėra tikslai vienu mažlietuvių reikalas ir tikslas. Tai yra visos lietuvių tautos reikalas, galimas atsiekti tikslai visų bendromis pastangomis ir jėgomis.

Erdmonas Simonaitis įsakmiai pabrėžia, kad atstatymas Lietuvos etnografinės ribose, kas nebuvo atsiektas po Pirmojo Pasaulinio karo, turi būti atsiektas dabar, bet šis tikslas yra visos Lietuvos tautos reikalas, galimas atsiekti tikslai visų bendromis pastangomis ir jėgomis.

Iš niekas neabejokime, bet sutelktomis jėgomis, petyti, visi to tikslo siekime. Tai šis didysis mūsų tautos tikslas, kurį atsiekti likimas lėmė mūsų dar kartai, — sako M. Brakas.

J. Kardelis. Visų šventų bažnyčioje, Richtford, Vt., pereitą vasarą apsigyveno bičių spiečius. Jis norėta išvyti, bet jos buvo paliktos iki žiemos. Dabar parapija džiaugiasi gavus 150 svarų medaus.

BALSUOKITE UŽ

ALFRED LEFEBVRE

SEAT 2, — — — WARD 3

kuris atstovauja Ward 3
jau penkiolika metų.

Tai vyras prityręs miesto administracijoje.

Jis yra išsirusinęs daugiausia pagerinimų mūsų seniūnijoje (Ward).

Jo pastangomis buvo nusikratyta 14.000 — metinio primokėjimo Montreal Transportation Company už autobusų susisiekimą.

Neperleiskite miesto administravimo žmonėms, kurie neturi patyrimo ir kurių jūs nepažįstate.

Balsuokite už vyrą, kuris yra įrodęs savo vertę. (Pažymėkite aiškų kryželį ties A. LEFEBVRE pavarde langelio viduryje).

~~~~~

SPAUDOS APŽVALGA

KREIVAS AIŠKINIMAS

„Tėv. Žiburiuose“ tūlas p. K., rašydamas „objektyviai“ apie Montrealio Bendruomenės apylinkės susirinkimą, bando „išversti kailinius“ ir jais užvilkti jam nepatinkantį „NL“ redaktorių, matyt, manydamas, kad apvilktas išverstais kailiniais bus... visiems bausis... Bet ir Lietuvoje tikslai mažus vaikus taip bauginavo, o jau paaugęliai... nebijojo. Nėra pagrindo manyti, kad Kanadoje žiburiskai išverstų kailinius išsigastų suaugę žmonės... Iš tikrųjų reikalo esmė yra ta, kad prie bendruomenės Montrealio ligi šiol nėra prisidėję labai nedaug žmonių. Kaip p. K. beverstų kailinius, faktas lieka faktas: solidarumo mokestį susimokėjo tikslai 67 asmenys ir apie tiek dalyvavo susirinkime. To p. K. negali užginčyti, todėl jo pastangos „jeigu, jeigu“ nieko neįtikins.

Tai yra liūdnas faktas. Dėl jo susirinkime ir buvo kalba, kurią iškėlė „NL“ redaktorius, pasisakęs, jog, jo manymu, naujosios valdybos svarbiausį uždavinį ir turėtų sudaryti pastangos pritraukti daugiau tautiečių prie Bendruomenės, nes ji yra reikalinga ir turi labai svarbių uždavinių, toli siekiančių ir ateiti. Tai ir yra J. Kardelio iškeltos minties esmė.

Visi kiti p. K. klaidžiojimai po detales ir įeškiojimai būdų ir priemonių, kaip „išversti kailinius“, yra jo kreivieji ir keliai sukičiams tikslams pasiekti. Todėl, šventos ramybės dėliai, į juos ir nereaguojama. Viena detalė, p. K. minima, — šeštadieninių mokyklų steigimo klausimas, — ne dėl p.

ERDMONAS SIMONAITIS MONTREALY.

Mažosios Lietuvos Bičiulių draugija, kurios išikūrimo iniciatyva ir centras yra Montrealy, suprasedama, kad dar ne visi lietuvių visai gerai supranta Mažosios Lietuvos reikalus, ryžosi pakviesti iš Europos Mažosios Lietuvos Tarybos pirmininką Erdmoną Simonaitį, kuriam išrūpintos Kanados ir Jungtinių Amerikos Valstybių vizos.

E. Simonaitis Montrealį pasiekė kovo 21 d. CNR stotyje pasitiktas MLBD valdybos, organizacijų, spaudos atstovų ir visuomenės. Apygyvenas dintas pas Mažosios Lietuvos Tarybos atstovą Kanadai p. Pėteraitį, kur atvykimo vaka-

PERRINKITE

žinomą lietuvių draugą

Alderman'ą

W. A. (BILLY) BAYNE

ALDERMAN

WADR 3, SEAT 1

~~~~~  
 Popiežius leido ir Prancūzijos vienuolės nusimeta kietus goltūrus. Nauji vienuolių rūbai būsią panašūs į civilių gailingųjų seserų uniformas, būsią daug patogesni, moderniški.

Batsiuvių Susivienijimo pirmininkas tvirtina, kad moteriškų batukų dydžio vidurkis per pastaruosius 10 metų pakilo iš 6,5 į 7,5. Reiškia, kad moterų kojos auga.

ALRK Susivienijimo istorija jau baigia ir spausdinama Garso spaustuvėje. Ji bus 300 — 400 puslapių.

REIKALO NEPATAIYS.

K., bet bendro išsiaiškinimo dėliai reikia suminėti.

Buv. pirm. inž. L. Balsys tikslai suminėjo, kad „Padedant visai eilei asmenų ir organizacijų, praeitus metus bendruomenė pradėjo su viena šeštadienine mokykla, o baigę su trimis, susilaukė Augstųjų (tur būt — augstesniųjų) iltuantistikos kursų“ ir pareiškė kun. J. Kubiliui padėką. Tikslai taip buvo pasakyta. Bet, argi čia reikia aiškinti, kad B-nė, praėjusios valdybos pirmininko lūpomis ne pareiškė tų mokyklų įsteigimo savinimosi? O kadangi kun. J. Kubilius šv. Kazimiero salėje pats pasisakė, jog jis tas mokyklas atidarė — įsteigė ir tas jam atsiėjo 400 dolerių, tai ar šio teigimo sumonėjimas kabėse, kaip pačio kun. J. Kubiliaus pareiškimo, yra koks nors pagrindas kaltinti tuos faktus kons tatavusį? Tai yra juk ne „N. L.“ pasisakymas, bet tikslai konstatavimas kitų asmenų pasisakymų. „NL“ red. dėl to kaltu nesijaučia. Gal, p. K. iš aiškina „kame gi čia yra „NL“ kaltė? Ir, bendrai, gal p. K. iš aiškina, koks gi čia „NL“ redaktoriaus nusižengimas prieš Bendruomenę, jeigu jis siūlo surasti būdų ir priemonių, kaip prie Bendruomenės organizacijos pritraukti kuo daugiau tautiečių? Kodėl tokio klausimo kėlimas p. K. taip skaudžiai igėlė, kad jis bando net „kailinius versti“ ir į juos įvilkti kitus. Ar neprasmingiau būtų jam pačiam pasiūlyti, ar tikslai į save — ar tikslai į save — „išvirkščius kailinius“, kurių nepabūgo tik 67 iš 10.000?

~~~~~  
 Turėdamas visą savaitę laiko, E. S. lankė Montrealio lietuvių ir tarėsi su organizacijų atstovais. Jis turėjo posėdį su MLBD valdyba, informavosi ir informavo KLB Politinės komisijos prezidiumą pas pp. Žmuidzinus, lankėsi „NL“ redakcijoje, revizitavo AV kleboną kun. J. Kubilių, kuris p. Simonaitį lankė Da Chau stovykloje, vos išlaisvintą iš nacių kacetų, vizitavo MLBD iniciatorių B. Katilių, pp. Lapinus, pp. Kardelius, su sirado ir nustatė ryšį su buv. Klaipėdos pirkliai p. Kaplanu, kuris Klaipėdos sukilimo me-

Neužmirškime atnaujinti „Nepriklausomos Lietuvos prenumeratos

IR PARAGINKITE KITUS JĄ UŽSIPRENUMERU

TĄ GALIMA ATLIKTI PAPRASČIAUSIU BŪDU!

DĖKITE PINIGUS Į VOKĄ IR PAPRASTU LAIŠKITE ADRESU: NEPRIKLAUSOMA LIETU

7722 GEORGE STREET, VILLE LASALLE, MONTREAL, P. Q.

AL, P. Q. Nebuvo atsitikimo, kad pinigai būtų žuvę. K

patogian, prašome siųsti ar banko čekiu ar pašto perlaic

— Money Order'iu. Kam sunku prenumeratą apmokėti u

visu metus, gali mokėti dalimis. Naujai atvykusieji laikrašt

gauna bargain tol, kol prasikuria ir sugeba apsimokėti.

LIETUVOS VAIZDAI

RASO NESENAI IŠ LIETUVOS ATVYKĘS.

9. Kolchozai.

Šalia pagrindinių gyvuliams pašarų, kolchozuose daug šaukiama apie silosus, rašoma spaudoje, plūpią radijas, taip kad net, nuolat prisiklausius, ir žmogui gali kilti apetitas paragauti silosų... Bet tikrovėje tai jis ne gyvuliams netinka, nes trūksta patyrusių žmonių, ji rauginti, tinkamai paruošti, vienas pasitiki kito žiniomis, o tas vėl ir nieko nenusimano, taip kad 1951 m. visoj Lietuvoje vyko bylos už apnuodijimą gyvulių netinkamu siloso pašaru, o gyvuliai dvėsė, lyg maro metais.

Negeriau yra ir su žmonių maistu. Šiandien kaimo gyven tojai nieko kito nemato, kaip vien bulves su lupynomis ir rūgštų nugriebtą pieną. Duonos dėl siaučiančios betvarkės kepyklose negauna, eilėse negali stovėti kiaurą dieną laukiant duonos, nes tuo pačiu prarasi kolchoze darbdienį, už kurį primeta, jei pasiseka subalansuoti, grūdais užmokestį. Pusbadžiu misdamas, kaimo darbininkas iš šalies prisipirkti maisto negali, nes laisvojo rinko centneris rugių kaštuoja 200—300 rublių, centneris kviečių — 300 — 400 rublių, 70—90 kg sverian ti kiaulė — 1500—1800 rub.!

Kolorado vabalas...

Labai kolchozuose išsiplėtęs Kolorado vabalas, naikina ištisus plotus. Rusai kaltina amerikiečius už laukų apkrėtimą vabalais. Rajonuose įsteigti specialios bulvių karantino inspekcijos ir tik su jų leidimais galima bulves vežti iš vienu ir kitur. 1951 metais griežtas karantinas veikė Alytaus ir Marijampolės apskrityuose. Vabalus nuo laukų rinkti mobilizuojami studentai, tarnautojų ir mokinių brigados.

1951 ir 1952 metais bulvių nesusipėjo nukasti, taip ir užšalo laukuose. Negeriau vyksta ir su javų valymu, jis taip nusitęsia, kad tenka iš įmonių vartyti visus darbininkus ir tar nautojus talkinti lauko darbams. Reikia žinoti, kad kiek viena imonė, kiekvienas fabrikėlis, apsiima šefavimą — kurio nors kolchozo — nori ar ne. Tokios imonės, išskyrus darbininkų siuntimą lauko darbams, turi aprūpinti kolchozą ir agitatoriais. Juokas ima girdint ir apie derlius, kurių našumas jau pavasarį nustatomas... O tikrenybėje, kai pasižiūri vasarą į javus, tai tik gyvaplaukiai, palyginus su nepriklausomybės metais. Trašų trūksta. Na, o jei jau kur atvežė kiek, tai išverčia lietuje, vanduo išplauna, o jū, kolchozininkai, žinokitės, ką su jom veikti. Tai žmonės kra tosi visom keturiom šių tiekimo metodų ir, pasikinę kunius, kapstosi po 30 km į stotį, kad tik atsiėmus sveikas trašas, kad kitiem būtų dides nis kėsnis burnai.

Velniaiva lėktuvinė...

Nežiūrint trašų stokos, rusai išsigalvojo naują velniaivą — tręšti laukus iš lėktuvų! Na, ir tręšia: atburba lėktuvas ir iš jo paleidžia trašų debesis. O vėjelis taip ir pučia: ~~~~~
 Tu p. Simonaitis pirmininkau jamam sukilimo komitetui pakuokojo 50.000 litų ir vizitavo jį jo šeimos rezidencijoje. Šeštadienį Montrealio visuomenė minėjo Mažosios Lietuvos šventę, kurioje p. Simonaitis pakuokelė 7 puslapi.

ir ant laukų, ir ant ganyklų, ir ant daržovių ir ant šulinių. Daržovės, ganyklose žolė, apsidengia sovietiškos „agrotechnikos sluogsniai“, viskas pilka. Žiūrėk, visos kaimas turi išsemti šulinius, nes maistas pasaulyje niekur nepataria ma tręsti nei mineralinėmis trąšomis, nei mėšlą į jį versti.

Saldūs kolchozai...

Žinoma, vienas kitas kolchozas verčiasi neblogai, bet tuos galima ant pirštų suskaičiuoti; jie visi naudojami ypatinga valdžios parama ir jie įsteigti derlingose apylinkėse. Vieną iš tokių galima suminėti „Pavasario“ kolchozą Sasnavoj. Jis visiems rodomas, važiuoja į jį iškylos ir... apsiiperka cukrumi. Mat, už pristatytus cukraus fabrikas Mariampolės ru nkelius, augintojams mokamos premijos nukurumi. Tas žinoma visoj Suvalkijoje, ir kai visam krašte ikuarus nē paus tyti negausi, tai taip ir laukia, kad pasitaikytų proga iškylai į saldųjį „Pavasari“, kur gali ma bus išgyti krepšelis cukraus zuiko ragaišui vaikams.

Bet bendrai paėmus, kolchozuose amžina pražytis. Iš jo neišbėgsi niekur, nebent kolchozo valdyba išduotų pažymėjimą, kad kolchoze nesi reikalingas. Bet ir tokiu atveju nieko nepeši, nes nuvykus, sa kysim, į miestą, niekas tavęs neregistruos, jei neįrodysi, kad esi gavęs darbą: o darbą gali gauti, jei esi užsiregistravęs. Kaip matos, visos durys kaimiečiui užtrenktos ir jis turi palikti vergauti kolchoze ir vilkti jungą visai veltui. Atsitikimai, kad visą metų nieko negauni už įdėtą darbą ir tenka misti vien iš asmens naudo jimui palikto sklypelio — kopūstams, morkoms ir kitoms daržovėms pasisodinti — labai dažni.

Paskutinėj vietoj.

Pavyzdžiui: Kolchozas ture jo iš valstybės paskolą grūdus. Rudenį pirmoji eilė grūdų žinoma skola valstybei, antroji eilė pyliavos. Kai jau su valstybe grūdais atsiskaityta, tai ateina MTS eilė už arimus, akėjimus ir kita. Mokama ir gi grūdais. Kas lieka, reikia supilti sėklų fondui, pašarais. Taip samsto, samsto iš galo į galą, o, tik žiūrėk, tau už metų darbą nieko nebeklika. Nesunku suprasti, kodėl taip šian dien Lietuvoje išplitusios vągystės, sukičavimai, dairymasis, kaip pakliūti ne prie didesnio pinigų kėpšio, bet kaip pasiekti pilnesnį puodą sriubos, didesnį duonos riečę. Didžiausi vagių mokytojai yra rusai. Jie į Lietuvą atvyksta su ilgu patyrimu vogimo srityje. Jų niekas nepamokys, nie kas nesuras kaltės, vienas kitą muilina, o jei ir patenka į prokuroro įstaigą, tai retai kas išėina, nes ten sėdi ir daugiausiai tardytojai rusai, prokuroras visur rusas, taip kad vienas kito nekanda. Lietuviams nieko kito ir nelieta, vien kopijuoti savo mokytojus. Jei ir kur pasitaiko, kad koks lietuvis pareigūnas mėgina perspėti atsibastėlį rusą geriau dirbti, o mesti „kombinacijas“, tai tokiame paprastai atšaukama, kad „ty minia neučė, ja znaju, kak rabotojut v Rosij!“ (tu manęs nemokyk, aš žinau, kaip dirbama Rusijoje).

Jais sekant, kolchozininkas žiūri, kad jo karvutė būtų riebesnė už kolchozo, gi kiaušinėlis nuosava kiaulė kolchoze yra riebiausia. (d. b.)

LF'o laukia nauji darbai

J. B. Končiaus, BA LFo Pirmininko pasisakymas, šalpos organizacijos dešimtmečio proga.

ANTANAS GIRULIS.

Asarį sukanka dešimt didžiausių BALFo laimėjimų, ka buvo įsteigtas Bendras Amerikos Lietuvių Šalpos Fondas. Reikia manyti, visuomenei gali būti įdomu prisiminti ar sužinoti, kaip šie didžioji lietuvių šalpos organizacija, kuri dešimties metų laikotarpyje nuveikė nemažus darbus.

Tuo tikslu buvo kreiptasi į BALFo Pirmininką kan. prof. J. B. Končių, vieną iš BALFo steigėjų ir nuolatinį jo pirmą rinkimą.

— Kurios priežastys paskatino steigti BALFą?

— Amerikos lietuvių patriotinė visuomenė daugiausiai buvo sukrėsta, kai 1940 metais sovietų raudonosios barbariškos gaujos įsiveržė į Lietuvą. Jau tada daugeliui parūpo, kas atsitiks su mūsų senąja tėvyne, jos laisve, ir koks bus tautos likimas? Todėl Amerikos Lietuvių Kunigų Vienybė tuoju įsteigė specialią šalpos komisiją, kurios tikslas buvo teikti lietuvių tautai pagalbą.

— Kas yra BALFo steigėjai?

— Pirmieji BALFo iniciatoriai bei kvietėjai į bendrą galingą darbą buvo Amerikos Lietuvių Tarybos vadai — redaktoriai Leonardas Šimutis, Dr. Pijus Grigaitis ir M. Vaidyla. Jų sukvietimas suvažiavimas įvyko 1944 m. kovo 24 d. Morrison viešbutyje Čikagoje. Jis vienbalsiai įsteigė Bendrąjį Amerikos Lietuvių Šalpos Fondą. Jo vadovybę sudarė 21 direktorius, po 7 asmenis iš trijų didžiųjų srovių.

Šiame suvažiavime buvo paruošta BALFo konstitucija ir išrinkta 21 direktorius, o šis išsirinko 6 asmenų valdybą.

Į Valdybą buvo išrinkti: pirm. — kan. prof. J. B. Končius, I vicep. — adv. A. Olis, II vicep. — kun. Ig. Albis, III vicep. — Vera J. Količius, sekr. — Nora M. Gugis, išd. — dr. A. Zimont. Tų pačių metų rugpjūčio 15 d. valdyba buvo papildyta IV vicep. Nadu Rasteniū ir finansų sekr. Juozu B. Laučka. BALFui įsistėgus, kunigų org. įsijungė į bendrąją.

— Kokias kliūtis teko nugalėti?

— Darbo pradžia buvo ne lengva. Ypač sunku buvo gauti iš Amerikos valdžios BALFo pripažinimą.

Be to, Russian Relief Fund dėjo visas pastangas, kad mūsų organizacija nebūtų priimta į National War Fund. Jie sakė, kad Lietuvą „išvadavę“ iš vokiečių nacių suteiks lietuviams pašalpą. Bet dirbant energingai ir bendromis pastangomis mums pasisekė nugalėti visas kliūtis ir 1944 m. liepos mėn. 31 d., BALFas buvo priimtas į National War Fund, pilnateisiu nariu.

— Ką laikote didžiausiu BALFo laimėjimu dešimties metų gyvenime?

— Šį laimėjimą, patekimą į National War Fund, laikau

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS ATSTATYMO AKTO PASKELBIMO 1918 METŲ VASARIO 16 DIENOS MINĖJIMAS TILLSONBURGO, DELHI, SIMCOE IR ARTIMŲJŲ APYLINKIŲ ŪKININKŲ TILLSONBURGE.

* * *

Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo minėjimas Tillsonburge, kur buvo susirinkę Tillsonburgo, Delhi, Simcoe ir kitų apylinkių lietuviai. Juos čia matome apatiname vaizde, salėje, minėjimo metu. Viršuje matome KLB V-bos pirm. J. Matulio nį, kalbėjusį tame susirinkime ir dešinėje Toronto „Varpo“ chorą, vedamą muz. S. Gailevičiaus.

* * *

III laiškas iš Havajų

RAŠO A. JENKINS.

ANANASŲ (PINEAPPLE) ŪKIS.

Po cukraus, antra šio krašto pramonė yra ananasų auginimas, kenavimas ir prekiavimas. Havajams ananasai duoda metinių pajamų per 100 milijonų dolerių. Kaip ir iš kur sviete atsirado ananasai, istorija nežino, tik tiek istorikai sutinka, kad Krištupas Kolumbas, antrą kartą vykdamas į Ameriką, šį vaisių atgabeno. Havajų istorijoje užkreduota, kad 1813 metais buvo užtikta dykumose augantis labai skanus vaisius, kurį pavadino „Pineapple“.

1886 metais šiam verslui pagrindą padėjo anglų kilmės kapitonas John Kidwell, kuris atgabeno 1000 diegų iš Vakarų Indijos ir planingai pradėjo augini ananasų vaisius, kurie šiandien ir sudaro antrą stambiausį pragyvenimo šaltinį šio krašto žmonėms.

Per 15 metų padėta daug energijos, triūsio ir išleista apšči finansų bandymams, kol tūlas jaunuolis, iš Bostono, išėjęs Harvardo Universitete mokslus, Jim Dole, atvyko 1901 metais, suorganizavo Ha-

waiian Pineapple Co. su \$20.000 kapitalo ir po trijų metų sunkaus triūsio pasiuntė 1.800 skrynių prikrovęs ananasų į San Francisco ir ten rado žymią vietą rinkoje.

Šiandien ananasai auginami penkiose salose: Oahu, Maui, Molokai, Lanai ir Kauai. Iš viso naudojama arti 75.000 akrų žemės; veikia 9 ananasų kompanijos. Jos turi 13 plantacijų ir 9 pekaunes (fabrikus). Darbymetį, birželio, liepos, rugpjūčio ir rugsėjo mėnesius, samdo per 22.000 darbininkų, o apskritus metus arba nuolat samdo 10000 darbininkų; per metus išleidžia į rinką \$100.000.000 vertės šios rūšies produktų.

AUGINIMO PROCESAS.

Ananasas yra įdomus vaisius. Jis auga tropiškame klimato, kur būna nemažiau 58 laipsniai F šilumos. Jam reikia neperdaugiau vandens, bet labai daug saulės spindulių. Vaisius auga ne ant medžio, bet ant žemės. Augalas apvalus, turi ilgus lapus su

Ji turėtų apimti šelpimą visų į vargą patekusių lietuvių, tuo būdu gyvenančių ir Amerikoje. Be to, tekstų susirūpinti ta lentingais ir neturtingais studentais. Tokiems reikėtų duoti stipendijas mokslams eiti, kad grįžę į tėvynę galėtų dirbti jos atstatymui.

— Kaip lietuviai galėtų paminti BALFo dešimtmetį?

— Mano nuomone, troškimas, o kartu ir prašymas, kad visos Amerikos lietuvių kolonijos ir kiekvienas lietuvis patrintas prisidėtų prie BALFo dešimtmečio paminėjimo. Būtu gerai, kad ten, kur gyvena didesni būreliai lietuvių, BALFo dešimtmečio proga, surengtų viešų parengimų: koncertų, prakalbų, paskaitų, vaidinimų, piknikų, viešų rinkliavų ir kt.

Šiais ir panašiais būdais ne vien savųjų, bet ir kitataučių tarpe reikėtų parinkti lėšų šalpai ir iškelti lietuvių tautos kančias komunistų vergijoj. — Gal galėtumėte keletą žodžių tarti apie savo savijautą?

— Apie save nesu linkęs kalbėti. Nė vienas asmuo nėra nepamainomas ir ne nuo vieno asmens priklauso BALFo veikla. Reikia, kad visi lietuviai atjautų savo žmones, esančius skurde ir parodytų daugiau dosnumo ir pasiaukojimo. artimo meilės darbams. Esu labai dėkingas visiems, kurie pareiškė užuojautą sunkioje mano ligoje. Dabar kiekvienas privalome daugiau aukotis Lietuvos laisvinimui — baigę savo pasikalbėjimą BALFo Pirmininkas kan. prof. J. B. Končius.

labai aštriais dygliais viršuje, nepripratę ir be pirštinių ju nenuskinsi. Augalas iki 3—4 pėdų augščio.

Pirmiau negu sodinama diegus, rūpestingai paruošiama dirva: aria, akėja, purena ir sudaro dvigubą vagą, apie trijų pėdų pločio. Paskui tas vagas užtiesia juodu popierium, tokiu pat, kokį naudoja dengimui stogų ir to popieriaus Havajuose tiek sunaudojama per vienus metus, kad 4 sykius apjustum visą žemės skritulį.

Popierių tiesia mašinos, bet diegus sodina rankomis, kiek vieną skyrium, apie vieną pėdą atstu. Šitaip patiestas popierius palaiko drėgmę, palaiko šilumą ir neleidžia vėistis piktžolėms. Sodinimo metu darbininkai eina būriais, kiek vienas nešasi glėbį diegų, praduria popierių ir žemėje skylių, įkiša diegą, apspaudžia žemę ir viskas. Akrui apšodinti reikia nuo 15.000 iki 18.000 diegų.

Diegui prigyti ir išaugti iki derliaus ima nuo 18 iki 22 mėnesių laiko, o kartais ir pilnus dvejus metus. Per visą laiką reikia augmenis labai pridaboti, dažnai, apie du sykius per savaitę, cheminiais apipurkšti, kad išnaikintus vabalus, kirminus ir piktžoles; tokiu pat būdu duodamos trąšos arba maistas, kad augalai buiniau augtų ir duotų geresnį vaisių.

Penkiolikto mėnesio vidury pasirodo augalo pumpurukai, paskui apie tuzinas mažų čiu žiedukų, mėlynai ružavos spalvos. Taip gimsta auga ir bręsta ananasų vaisius. Jis išauga iki futbolo dydžio ir tada skinamas. Nuo užsimezgusio pumpuriuko ir pasirodžiusių žiedų, vaisiui išaugti ima apie 6 mėnesius laiko, bet išaugęs vaisius noksta labai greitai, per dvi tris dienas turi būti nuskintas ir supakuotas į skardines, nes kitaip suges ir pasidarys netinkamas maistui. Todėl darbymetį čia reikėtų darbininkų, kiek tik jų galima gauti, kad tik greičiau nuėmus derlių, kitaip kompanijai didžiausia nelaimė — bankrotas.

PREZERVAVIMO PROCESAS.

Prinokę ananasai gabenami į pakaunes tam tikromis skrynimis, arba tiesiog trąkš, čia išverčiama ant grūdų, kur slenkia platus diržas ir neša vaisius per fabriką.

Pirmučiausiai vaisiai eina per vandenį, kur juos švariai nuplauna, kartu atrenka, suskirsto į tolygio dydžio ir paskui eina į „stebuklingą“ mašiną, kuri vadinama „Cinaca“. Čia nupjausto jų galus, nulupa žievę ir išima šerdį, o platusis diržas vis be perstojo slenkia, „keliauja“ ant plataus ir ilgo stolo, kur iš abiejų pusių Nukelta į 6-tą patalą.

sako paaiškinti, kas buvo su siunta padaryta. P. Dubrow kartu pranešė, kad ir jiems neleidžiama pasiųsti į Lietuvą iš Maskvos savo asmenį, kuris galėtų patikrinti žmonių padėtį ir patirti mūsų siuntos šalpos likimą. Aš manau, jog visiems yra aišku, kad BALFo siunta Lietuvos nepasiekė ir todėl po dviejų mėginimų daugiau nebesiunčiama.

— Koki tolimesni BALFo uždaviniai?

— BALFo uždaviniai vis dar yra labai dideli ir reikalai

* * *

Šie vaizdai parodo, kaip Tillsonburgo, Delhi, Simcoe ir kitų vietų lietuviai vasario 27 dieną minėjo Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukaktuvę. Viršuje kairėje p. Augustinavičius Jr. skaito susirinkimo priimtas rezoliucijas; dešinėje Hamiltono šokėjų grupė, vedama p. Panavaitės, šoka „Kubilą“ ir apačioje visi šventės dalyviai vaišėse. Šių iškilnių aprašymas ir susirinkimo priimtos rezoliucijos buvo paskelbtos 10(359) NL nr-y.

* * *

MOSŲ SENE LIŲ PĖDSAKAI.

Rašo kun. K. A. Matulaitis.

Plačiai yra žinoma tiesa, kad lietuvių kalba yra pati seniausioji Europoje gyvyje kalba. Daugybė žodžių ji yra surišta su seniausiomis indo-europiečių kalbomis. Dievas, dūmas, jėvas, ratas, gojus, be bras ir kiti mus sieja su san skritų išnykusia kalba. Aisku, tai pasiliko iš tų laikų, kada mūsų seneliai turėjo bendrą kalbą su sanskritų žmonėmis. Kurie kuriuos čia paveikė, sun ku pasakytis ir įrodyti. Mūsų kalbininkai randa labai mažai paskolintų žodžių iš kaimyni nių kalbų. Iš vokiečių turime: gatvė, šarvas, kunigas, pini gas, o iš slavų: kubilas, pipi ras, stiklas, šilkas ir kai ku riuos kitus. Tai vis negausūs kultūros žodžiai. Vadinasi, ar timiausieji kaimynai mus ma žai veikė, nes, atrodė, lietuviai turėjo visiems kitiems daikta ms pavadinti savo žodžius.

Besimoką lotynų kalbos lie tuviai tebis, rasdami daugy bę panašių žodžių. Net ir saki nius sudeda: pav., Dievas da vė dantis, duos ir peną: Deus dedit dentes dabit et panem. Vyrai, traukite jungą: viri trahite jugum. Taigi, tie patys žodžiai ir ta pati jų reikšmė.

Lotynų kalba pradėjo reikš tis apie 600 m. pr. Kristų, La tiūm, Tibro upės slaituose. Ji išsivystė, pasiekė tobulumo M. T. Cicero (106—43 pr. Kr.) laikais. Lotyniškai kai bančių žmonių artimiausiais ir galingais kaimynais šiaurė je buvo etruskai, kurie save vadino rasenais. Jie atvyko da bartinėn Italijon apie 1200 m. pr. Kr., įkūrė daug garsių miestų, išvystė prekybą su graikais ir kitais kraštais. Apie jų garbę, turtus, meną, statybą, visuomeninę santvar ką ir valstybinę formą daug yra parašyta veikalų, muzėjuo se sukurta yra daug jų kūri nių. Iš karto nujauciama, kad etruskai, tvirtovių, miestų ir laivų valdovai, begyvendami apie tūkstantį metų su žmonė mis, kurie išvystė lotynų kal bą, turėjo turėti žymios įtakos naujai besivystančiai kalbai. Tie gi etruskai - rasenai, kaip toliau pamatysime, buvo mūsų tautos atžala; jie kalbėjo lie tuviam artima kalba; jų žo džiai, patekę į lotynų kalbą, dabar yra lietuvių kalbos at garsiai, pėdsakai.

Štai pavyzdžiai: ugnis-ig nis, vanduo, unduo-unda, oras -aer, saulė-sol, mėnesis-men sis, diena-dies, (naktis-noctis, rasa-ros, aušra-aurora, Dievas -Deus, vyras-vir, tu-tu, tavo-tuus, mano-meus, savo-suus, lengvas-levis, gyvas-vivus,

jaunis-juvenis, senis-senis, akis-oculus, ausis-auris, nosis -nasus, dantys-dentes, gentys -gentes, stok-sta, sėdėk-sede, versk-verte, arklas-aratum, akėčios-accatum, sėta-satum, sėmenys-semen, linas-linum, kanapė-canapum, āsa-ansa, ašis-axis, ratas-rota, jungas-jugum, pundas-pondus, ak muo-kūlis-callis, kur-cur, nūn-nunc, trauktas-tractus, siūtas-sutus, verstas-versus, plodė-paklodė-clodex, pirmas-pri mus, du-duo, trys-tres, keturi -quatuor, penki-quinque, šeši -sex, septyni-septem, pėda-pes, penas-penis. Dr. C. E. Napiersky, Monumenta Livo niae Antiqua, t. I. p. 18 turi surašęs tokių žodžių per 70. Vytautas Palubinskas yra su rinkęs jų apie 300, o kai kurie senesnieji mano draugai gyrė si suradę lietuvių žodžių loty nų kalboje per 500. Kiek iš tikrųjų yra bendrų žodžių mū sų ir lotynų kalbai, nežinau, bet jų yra daug.

Norėdamas rasti apčiuopia mų įrodymų, kad mūsų kalba yra gimininga etruskų-rasenų kalbai, ėmiau žiūrėti etruskų įrašus, ar paskelbtus knygo se, ar paliktus antkapių akme nyse.

Ir aš ir Vatikano Muzejaus direktorius prof. B. Nogara nustebome, kai aš perskaičiau ir jam išverčiau Caere taurės trijų eilių etruskų įrašą, ku riuo sūnus pamini savo moti ną Matumą. Ją užmušė jieti mi raiste Ramlis.

Etruskų Muzėjų Vatikane ant akmeninio karsto briau nos buvo ilgas įrašas, bet labai apgadintas, nudaužytos įrašo vietos. Liko ten pilnas žodis TIVAS. Manau, tai bus tėvas. Sūnus pamini savo tėvą.

„Museo Nazionale di Villa Giulia in Roma“ radau keletą išskaitomų įrašų. Pav. PREP LE IAU VARI 96, — Preplė ėjo jau 96 metus. Kitą vietą: Laasne Thustha. Naujai iš ka pų atvežtas akmuo skelbia: ILUVKE SAUIES-Iluvke Saujas. Fallerii Veteres spin toj XI nr. 3733 radau plokšči a me akmenyje rudais dažais pa darytą įrašą: CAVIRI: EVE LE TILEA, kuris galima su prasti (jei tai antkapis): ka (pas) viro(ui) Jievelė Tylea. O jei tai buvo bandymas rašy ti, gali reikšti: ką viri? Jieve lė tylyje.

Patys įrašai, nors jie yra trumpučiai, skelbia, kad VI—V š. rasenai-etruskai kalbėjo mu sis artima kalba. Tuo tarpu etruskų kalba mokslo vyrams pasilieka mįslė, nes nė vienas jų negalėjo palyginti su lietu vių kalba. Šioje srity iš lietu

KULTŪRINĖ KRONIKA

DAILININKAS DAGYS MONTREALIO PARODOSE.

Montrealy, 1379 Sherbroo ke St. W., Museum of Fine Arts meno parodoje jau antrą kartą dalyvauja Toronte gy venas skulptorius J. Dagys. Kanados skulptorių sąjun gos sidabrinio jubilėjaus pro ga surengtoje parodoje J. Da gys dalyvavo su dviem medžio kūrinių „Amžina draugystė“ ir „Sužeistas Vilniaus Kun i gaikštis“.

Šiuo metu nuo kovo 17 d. iki balandžio 18 d. vykstančio je 71-oje metinėje pavasario parodoje viršminėtame muzė juje skulpt. Dagys reprezen tuojasi viena paskiausių skulp tūrų medyje „Vėjas“.

Nepriklausomoje Lietuvoje būdamas vienas iš pajėgiausių skulptorių, rasdavo laiko ir energijos kūrybai, šalia peda goginio darbo, ir aktyviai da lyvavo ruošiamose dailės parodose. Dagys pasižymi ne paprastu darbštumu ir kūry bingumu. Ir čia, Kanadoje, tikrai sunkiose sąlygose ir daž nai maža poilsio beturėdamas, likusias jėgas, nuo kito sun kaus fizinio darbo, pašvenčia kūrybai.

DAIL. V. VIZGIRDOS SUKAKTUVĖS.

Bostone, Mass., gyvenęs dailininkas Viktoras Vizgirda sukako 50 metų amžiaus. Ta proga Bostono Rašytojų klu bas suruošė šių sukaktuvių mi nėjimą.

Vikt. Vizgirda meno mo kyklą baigė 1926 m. Kaune. Kaip valstybės stipendininkas 1927-28 m. studijavo tapybą Andre LotheAkademijoje Pa ryžiuje. Drauge su kitais dai lininkais 1932 m. suorganiza vo dailininkų kolektyvą Ars. 1936-38 m. Vizgirda buvo Lie tuvos Dailininkų Sąjungos pir mininkas, 1940-44 Vilniaus Dailės Akademijos inspekto rius, vėliau direktorius. Aka demijoje dėstė tapybą ir pieši mą, 1946-49 m. buvo tapybos studijos vedėjas Dailės ir Ama tų Institute Freiburge in Br., Vokietijoje.

Nuo 1937 iki 1950 m. daly vavo lietuvių dailės parodose Latvijoje, Estijoje, Vokietijo je, Olandijoje ir Amerikoje. 1938 m. Lietuvių Dailininkų Sąjungos parodoje gavo pre miją už „Višakio-Rūdos baž nyčios“ peizažą. 1948 m. Ha nau parodoje, Vokietijoje, bu vo apdovanotas premija už vių mokslininkų pasaulis gali susilaukti didelės staigmenos, o lietuviai didelės pagarbos. (EL).

kompoziciją „Iš darbo“. Dail. V. Vizgirdos kūrinių yra M. K. Čiurlionio galerijo je Kaune, Vilniaus Dailės mu zejuje ir privačiose kolekci jo se M. A. Finstlerio Londone ir K. Kohlbergerio Vokietijo je.

1932 m. padarė dekoracijas Valst. Teatre statomai V. Alanto „Užtvankai“, 1953 m. Bostone K. Blaumanio „Indra nams“, o šiuo metu dekoruoja A. Gustaitienės Bostone stato mas P. Vaičiūno „Tuščias pa stangas“.

Minėjime sukaktuvininką ir jo kūrybą būdino St. Santva ras.

PLB STUTTGARTO APY LINKĖS BIBLIOTEKA

turi jau 340 knygų, kurias pa dovanuoja organizacijos, lei dyklos ir pavieniai asmens. Di džiausia parama gauta iš VL Iko Lietuviųbės Išlaiskymo Tarnybos, leidyklos Terra, Fr. Gudo Chicagoje ir kt. Bi blioteka turi didelį pasiseki mą. Naujai gaunamos knygos tiesiog grobstyte grobstomos. Deja, knygų yra dar permaža.

Valdyba prašo mūsų kultū rininkus ir toliau nepamiršt šios bibliotekos — to šviesiau sio pragiedrulio mūsų niūria me tremties gyvenime.

Adresas: Litauische Komi tee, Stuttgart — Steinhalden feld, Germany.

PLB Stuttgarto apylinkės vargo mokykla Backnang'e šiuo metu lanko per 10 moki nių. Orams atsilus ir dienoms pailgėjus, mokinių skaičius dar keliais padidės. Mokyklos vedėju yra A. Šukys. Mokyk lą nuoširdžiai globoja Čikagos rėmėjų būrelis, vadovaujamas K. Pimpinės. Kas mėnuo mo kyklai atsiunčiama po 15 do lerių. Vėlykoms numatyta su rengt visų apylinkės mokykli nio amžiaus vaikų sueigą.

MOTINOS DIENAI ARTEJANT.

Netenka aiškint, kad mūsų tauta išgyvena didžiausią istori jos eigę pavojų. Tėvynėje ji yra be atodairos naikinama bolševikų teforo ir rusifikaci jos, o emigracijoje — nutautė jimo proceso. Jai apsaugot nuo sunaikinimo tenka imtis visų mums galimų priemonių. Vie na tokių priemonių būtų — su teikt gausingiausiomis varge esančioms šeimoms efektyvią paramą. Skaitlingos šeimos, ypač Vokietijoje, dažniausiai kenčia didžiausią skurdą. Tad ypač jų nereikia pamiršt. Artėja Motinos Diena. Tai

Bernardas Brazdžionis

GIMTOSIOS ŽEMĖS ILGESYS

Koks gyvas tu, koks didelis ir koks sunkus, Gimtosios žemės ilgesys. Užliejęs saule ir kaitra takus, Suspaudęs širdį, lyg rudens naktis tamsi. Tu ateini iš pat piliakalnių širdies, Iš pačio židinio šventų tėvų namų, — Ir nematau aš pro tave kitos žvaigždės, Ir nežinau kitų, taip žudančių skausmų... Greičiau nei spindulys radaro danguje, Giliau nei šachtų suodini urvai, Švelniau nei nailono švelniausioji gija, Ir įkyriau negu šešėlis visame kely buvai... Ir be tavęs aš lyg be duonos kasdieninės, Ir be tavęs, tarytum žemė be lietaus, Ir be tavęs aš lyg be šaukiančios tėvynės Ant žemės vieškelio platau. Kaip motina gera, tu surenki visus išsklidusius vaikus Ir kaip patėvis piktas tu negrįžtančiam esi, Kai sielof pabundi toks didelis ir toks sunkus, Gimtosios žemės ilgesys.

(Iš premijuotos knygos „Didžioji Kryžkelė“).

KNYGOS BARE.

Vydūno „Prabočių šešėliai“ išspausdinti JAV-se. Jau pasi rodė monografija apie Myk. Sleževičių ir Nykos - Niliūno poezijos „Opfejaus medis“. P. Andriušis rašo romaną iš kai mo gyvenimo „Ant pušalėlio“.

Ižymus vokiečių žurnalas „Stimmen der Zeit“ vasario mėn. numeryje paskelbė prof. A. Maceinos straipsnį „Pasa kojimas apie Antikristą — ka ip Solovjovo apokaliptinė isto rijos vizija“. Tai yra įvadas į autoriaus knygą, kurią leidžia vokiečių „Herderio“ leidykla. Visus Solovjovo raštus į vo kiečių kalbą yra užsimojęs iš versti buv. VD Un-to Kaune prof. Šilkarskis, dabar dėstąs Bonnos un-te, šiemet sausio 15 d. sulaukęs 70 metų. Jam talkina taip pat dirbęs Kaune doc. Dr. Strauchas. Paryžiuje prancūzų kalba rengiamas spe cialus „Bulletin Lithuanian“.

bus geriausia proga pagerbt gausingų šeimų motinas ir su teikt joms paramą. Šitokia pa rama turėtų dvejopą reikšmę: materialinę ir moralinę. Ji pa dėtų gausioms šeimoms grum tis su materialiniais sunku mais, o taip pat tokių šeimų motinoms būtų moralinis pa stiprinimas, nes jos matytų, kad savo tautiečių nėra palie go 16, III., USA. Ši knyga gau kamos vienos savo likimui. Šiuo rekalu labiausiai tikėtų su cijoje: 7722 George St., Ville Lasalle, Montreal. P. Q., Ca zacijoms.

METŲ ŠVENTĖS, VESTUVĖS AR KRIKŠTYNOS gausiai iliustruota knyga „NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PINIGAI“

yra reikšmingiausias pirkinys — mielas pasilaikyti sau, ver tinga padovanoti artimajam. Tuojau eik pas knygų platinto ją, arba rašyk J. Kariui, 45 Park Terr., Bridgeport 4, Con. USA. Laida nedidelė — atidėliojantiems pritruks!

DR. JUOZAS KAŠKELIS.

Komunizmo ideologijos tikrove

(Atkelta iš 10(359) NL nr.)

XIX.

Suplaukusieji agitatoriai tvėrė kuopeles, rajoninius ko mitetus, kurstydami daryti sabotažinius bei diversinius veiks mus, suorganizavo „raudonąją pagalbą“, paremti užda rytus kalėjime komunistus, pirkti ginklų, sprogstamąją me džiagą, įsibrauti į valstybės aparatai, kad kaip nors komunis tų partijai reikalingų žinių gauti. Norėdami sukludyti toli mesnį savanorių verbavimą, komunistai ėmė visai agituoti žmones nestoti į Lietuvos kariuomenės eiles. Būdavo nema ža tokių atsitikimų, kada kaip tik tuo metu, kai įvairiuose miestuose, miesteliuose ir bažnytkaimiuose būdavo daromi vieši mitingai, kuriuose būdavo raginami vyrai savo noru stoti į kariuomenės eiles, lygiagrečiai būdavo ir komunistų arba jiems artimų, vadinamų socialrevoliucionierių, priešingi mitingai. Didžiais komunistų agitatoriais tada pagarsėjo: Aleksas-Angarietis, Mickevičius-Kapsukas, Ginzbergas, Vik toras Griškelis, Survila, Mickevičius, Paprūsis, Jasaitis, Jur gis Apanavičius, Norbertas Kavaliukas, Lenkaitis, Stonkus, Federavičius ir kiti. Šiauliuose stiprus komunizmo šūlas bu vo Vilhelmas Detke, kuris turėjo stiprius ryšius su Latvijos komunistais.

Visos veiklos sustiprinimui Centro komitetas įsake ko munistams tvirti komitetas, kurie turėjo vadovauti revo liucijai, iki būtų sudarytas „tarybinis“ aparatas; rūpintis iš laisvinti pohtinius kalimus, numatyti ir sudaryti administra cinį aparatą. Prasidėjęs sukilimui, revoliucionieriai tuėjo nunginguoti miliciją, jei toji dar nebūtų buvus komunistų už verbuota, užimti ir ginti svarbesniasias įstaigas, tiltus, gele žinkelius, stotis, kalėjimus, spaustuves, atsargų sandėlius ir t. t. Visi gyventojai turėjo būti paraginti laikytis ramiai ir stropiai pildyti laikinųjų revoliucinių komitetų pastatytų ko mendantų bei komisarų įsakymus. Jei būtų sukilę anarchis tai ar kontrarevoliucionieriai, tai tokį sukilimą reikėjo be pa sigailėjimo užgniaužti. Paėmus valdžią į savo rankas, tuoj turėjo būti uždaryta visa nekomunistiška spauda. Tai bu vo grynai kovos pobūdžio instrukcijos, kurias Maskva tada buvo davusi Lietuvos komunistams ir kurių vienintelė paskir

tis buvo vėl pavergti Rusijai besivaduojančią iš šimtmetinės vergijos Lietuvos valstybę.

Kaune buvo sudarytas, savaime suprantamas, slap tas, laikinas centrinis biuras Lietuvai. Tas biuras veikė drauge su kitomis labiau kairėmis partijomis. Taip beveikdamas, ko munizmas gerokai sustiprėjo ir vėl buvo tapęs gana pavojin gas Lietuvai. Iš 1919 m. spalio mėn. 19 d. įvykusio kompar tijos Panevėžio rajono komunistų susirinkimo rezoliucijų bei pranešimų matyti, kad tada Panevėžyje, Kupiškėje, Roki kyje, Biržuose, Skapišky ir Pandėly komunistinis veikimas vėl buvo pradėjęs stiprėti. Susirinkime buvo svarstomas rei kalingumas steigti ginkluotus kovos dalinius, organizuoti agi tatorių būrius, rinkti pinigų ir apskritai rengtis „įsteigti ta rybinę Letuvos respubliką“.

Tam laikinam, kai kuriose Lietuvos vietovėse, išgalėji mui komunizmo, daug padėjo ūkiniai ir piniginiai Lietuvos valstybės sunkumai. Juk tada pramonė buvo iširusi, darbi ninkai, tarnautojai bei valdininkai negaudavo laiku algų, ku rios be to buvusios visiškai menkos, daug maisto produktų buvo išgabenta į Vilnių ir net į Minską bei kitur, užtat buvo pabrangę visos būtiniosios reikmenys, gi valdžios aparatas Jar silpnas buvo ir beveik visiškai nereaguodavo į politinius nusikaltimus. Dėl to, komunizmas tada, pav., nors ir Kau ne, vjairiose įmonėse, gerokai buvo sustiprėjęs. Tada nere tas reikiškiny buvo, kada tuometinis Kauno karo komendan tas Mikulkis turėdavo skubėti nuo vienos įmonės prie kitos ir iš ten vaikyti visokius agitatorėlius, beveik vien žydų tau tybės Maskvos pasiuntinius.

Išstūmimas komunistų kariuomenės iš Lietuvos žemių, komunistų vadus priverstė bėgti iš Lietuvos. 1919 m. paba goje kompartijos centro komitetas „persikraustė“ į Smolens ką. Tai turėjo labai didelės įtakos ir tolimesnį komunistų vei kimą Lietuvoje. Centro komitetas, neturėdamas ryšio su vie tinėmis organizacijomis bei centriniu biuru, instrukcijas duo davo pavėluotai. Čia daug padėjo ir visokie trynimai tarp paskirų centro komiteto narių, ypač tarp Kapsuko ir Anga riečio, kurie, „pešėsi kaip dvi katės“. Mat, ir Kapsukas ir Angarietis veržėsi į diktatūrą. Iš jų Mickevičius net preten davo būti Lietuvos Leninu. Visa tai tada privedė prie visiš kos tos kompartijos centrinio komiteto sudėties pakeitimo, kurio priešakyje, vieton Kaptuko buvo atsistojęs Smilga, ta čiau tai jau nieko nepadėjo ir, dar tebevykstant kautynėms su raudonąja armija, komunistai Lietuvoje jau nesugebėjo iš

vystyti platesnio revoliucinio sąjūdžio. Mat, Centro komite tas buvo per toli, o be to vietos žmonės vis labiau suprato komunizmo pavojų. Žinoma, tai nereiškia, jog tada komunis tai buvo visiškai nustoję veikti. Reikia neužmiršti, kad ta da jau komunistinis veikimas ir Lietuvoje buvo diriguojamas ne vietos kompartijos, o Maskvoje esančių Rusijos komuniz mo vadų. Tai buvo tikra prasme kominterninės veiklos pa sireiškimas, nors Kominterno tada formaliai dar nebuvo. Už tat Lietuvoje tada buvo labai daug raudonųjų agentų, atsiųs tų iš Lietuvą puolančiųjų raudonųjų divizijų. Atstumti už Dauguvos, komunistai vis dar nenustojo vilčių okupuoti Lie tuvą. Jie ryžosi pakartoti puolimą, pradėdama šiuo kartu jau nuo Varšuvos. Varšuvą paėmė ir lenkų pajėgas sutriuškinę, jie tikėjosi jau be vargo apsidirbti su Lietuvos kariuomėne. Kuomet raudonoji armija artinosi prie Vilniaus ir Varšuvos, tada Lietuvos komunistai buvo sumanę sukelti Lietuvoje perversmą ir įvesti komunizmą. Kadangi masinį darbininkų sukilimą Lietuvoje komunistai nesitikėjo sukelti, buvo nu tarta perversmą padaryti kariuomenės pagalba. Tam tikslui komunistai buvo pradėję varyti agitaciją mūsų kariuomenės užpakalyje. Tos agitacijos pasėkoje 1920 metais Aukšto je Panemunėje buvo kilusios mūsų kariuomenės viename daly nyje rimtos riaušės, tačiau, nors jos gerokai susilpnino mūsų kariuomenės moralinį pajėgumą ir tuo neabejotinai, netie siojiniai, padėjo lenkamams užgrobti Vilnių, komunistams jos jokios apčiuopiamos naudos neatnešė. Pasikeitus padėčiai fronte, pasikeitė ir komunistų planai Lietuvos atžvilgiu, gi įvykus Rygos taikai, Lietuvos komunistams dingio viltis greit susilaukti „raudonosios“ armijos pagalba, lygiai kaip ir pas tangos vidaus perversmo pagalba, Lietuvą paversti komunis tinės Rusijos provincija, tada nuėjo niekais. Tada mums le miamos reikšmės turėjo visų pirma mūsų savanorių tvirtas ir sąmoningas pasiryžimas iki paskutiniųjų apginti Lietuvos ne priklausomybę. Tada toje idėjų kovoje, kurioje iš vienos pusės puolė laukinių hordų banga gi iš kitos pusės Lietuvos valstybingumo kūrybiško jaunimo tik menki būriai gynėsi, laimėjo ne skaičius, o idėjos kilnumas, savosios tėvynės kar šta meilė.

Taip, maždaug vystėsi komunizmas Lietuvoje nepriklau somybės atgavimo išvakarėse ir tuoj po atgavimo, konkrečiai kalbant, iki buvo padaryta tarp Lietuvos ir Tarybų Rusijos taika. Toliau apžvelgsime komunizmo veiklą Lietuvoje, po tos taikos pasirašymo. Daugiau bus.

slo-technikos naujienos

VITAMINAS D.

anas bus girdėjęs kalbėti „angliška liga“ ir matęs vaikų išlenktą nugarą. Ta liga vadinama rachitais, nes septinio amžiaus vaikai, kurie neįvyksta, turi rachitų. Anglijai ta liga vadinama rachitais, nuo šito žodžio buvo nukaltas lotyniškas pavadinimas — Rachitis. Dabar žinome, jog ši liga pasiūlyta tuo, kad kaulai negauna kalcijaus ir fosforo, todėl pasiliekia minkšti ir tokiu būdu nuo kūno svorio pradeda lenktis. Liga, be abejo, yra pavojinga, nes žmogus ne tik su dalko, iškraipo, padaro negražų, bet padaro netinkamą kai kurioms pareigoms, pavyzdžiui, mergaitė, persigūsi ši ta liga, gali visiškai nebetikti motinystei, nes iškrypęs ir su siaurėjus dubuo gali labai trugdyti arba visiškai padaryti neįmanomą gimdymą.

1922 metais McCollum kaitino menkių aliejų iki 120°C ir rado, kad vitaminas A buvo suardytas, bet tas aliejus dar galėjo gydyti rachitiškus gyvūnus. Dabar žinome, kad tas junginys vadinasi vitaminas D ir kad priklauso prie labai didelės cheminių junginių grupės, prie kurios priklauso cholesterolis ir lytiniai hormonai — vyriški ir moteriški. Dabar žinome, kad vitaminas D nėra vieningas cheminis padaras, bet įvairus. Svarbiausi yra vitaminas D2 ir vitaminas D3. Pirmasis paeina iš augalų ir vadinasi ergosteroliu, antras — iš gyvulių, daugiausiai iš žuvų, iš kiaušinio trynio ir pieno. Vitamine D yra įdomu tai, kad gamtoje dažniau pasitaiko kaip provitaminas D ir yra visiškai neveiklus, jeigu saulės ar kitokios šviesos spinduliu ultravioletiniai spinduliai provitaminą neperšviečia. Spinduliai apgraižina junginio struktūrą, tada organizmas jau gali naudoti provitaminą. Dabar suprantame, kodėl pavazdžiui, apšviestas pienas turi daugiau vitamino D, kodėl saulės spinduliais apšviestas kūnas turi vitamino D, kodėl šiltuose kraštuose neturtingi vaikai, kurie pusnuogiai bėgioja, nesuserga rachito liga. Dabar kyla klausimas, kaip gyvuliai, kurie turi plaukus, gali pasinaudoti saulės spinduliais. Jų kūnas irgi išskiria provitaminą, kuris patenka į plaukus. Saulės spinduliai paverčia provitaminą į vitaminą. Žmonė-

se vitaminas D, pasidarys odos paviršiuje, eina per odą (ir visiškai sveiką odą) į organizmo vidų. Todėl patariama, pirmiau maudyti ir paskiau šildyti saulėje, nes jeigu pirmiau šildytis saulėje, paskui besimaudydamas nuplausiu nuo odos vitaminą. Gyvuliuose vitaminas D gal sunkiai atrastų kelių nuo plaukų per odą į vidų, bet jie gauna ant odos susidariusį vitaminą, belaižydami savo plaukus.

Vitamino D savybės.

Vitaminas D yra balti milteliai, kristalizuoti. Netirpsta vandenyje, bet tirpsta aliejuje, tai reiškia, kad vitaminas D gali ilgai išbūti organizme ir gali taupyti. Vitaminas D padeda, kad kalcijus ir fosforas gali būti absorbuoti per žarnų sienelės ir tokiu būdu patekti į kraują ir iš kraujo į kaulus ir tuo vitaminas D skiriasi nuo paratirodinės liaukos, kuri turi reikšmės kalcijui ir fosforo metabolizme. Vitaminas D yra žemesniuose augaluose kaip ergosterolis, kuris apšviestas ultravioletiniais spinduliais pereina į vitaminą D2 ir vadinasi calciferol, viosterol. Gyvuliuose ir žmoguje provitaminas apšviečiant ultravioletiniais spinduliais per eina į vitaminą D3, bet pavyzdžiui vištoms ne vistic, joms geriau tinka vitaminas D3.

Vitamino D šaltiniai.

Vitaminas D, palyginti, maiste nėra labai paplitęs. Žuvis yra geriausias šaltinis: menkių kepenų aliejus, sardinės, silkės, lašiša yra geri vitamino šaltiniai, plokščios žuvys (angliška halibut), turi daug vitamino D. Kiaušinio trynys turi vitamino D. Pienas turi šiek tiek vitamino D. Jau dabar įeina į madą, įdėti vitaminą D į pieną, ypatingai vaikams, kurie daug daugiau reikalauja vitamino D, negu suaugę. Žmogus gali gauti vitamino D trejopu keliu: 1) maistu, kuris turi savaime vitamino D, 2) apšviečiant maistą ultravioletiniais spinduliais, t. y. aktyvuojant provitaminą, ir 3) apšviečiant kūno paviršių saulės spinduliais.

Kiek reikia žmogui vitamino D?

Vitaminas D yra matuojamas tam tikrais vienetais: tautinis vitamino D vienetas

yra ketvirtąjį dalis vieno miligramo. Viename gramme žuvies aliejaus yra apie 400 vienetų. Suaugusiam žmogui pakanka dienai 200 vienetų, vaikams ir motinoms reikia nuo 600 iki 1200 vienetų, tai yra kiekis, kuris telpa žuvies taukų arbatos šaukštelyje. Vitaminas D priklauso prie tų retų vitaminų, kurie yra nuodingi, jeigu perdedi saiką. Todėl su vitaminu D negalima elgtis: „Kuo daugiau, tuo geriau“. Vitaminas D yra imamas per burną ir niekada ne duodamas injekcijos keliu. Kokiu būdu vitaminas D veikia žmogų? Atrodo, kad vitaminas D reguliuoja kalcijaus ir fosforo santykį. Kalcijaus yra normaliam žmogui du kartus daugiau, negu fosforas. Jeigu kalcijaus bus 4 kartus daugiau, negu fosforas (žinoma, kraujyje), tai pasireiškia rachitais.

Vitaminas D pasišalina iš organizmo pienu, kokiais keliais išsina, nežinoma.

Išvados: Suaugusiuose žmone avitaminozis retai pasitaiko, nes jo kaulai yra subrendę ir pakankamai sukalkėję. Nesakoma, kad suaugęs žmogus turi rachitą, bet jeigu suaugęs žmogus kaulai suminkštėja, tai kalbama apie osteomalaciją, žodis graikiškas, kuris reiškia kaulų suminkštėjimą. Teigi, jeigu suaugęs žmogus gyvena normaliose sąlygose, tai jis gauna pakankamai vitamino D normaliu maistu, valgydamas žuvis, silkės, kiaušinius ir pieną. Be gydytojo patarimo neturėtų įsigyti specialių vitamino D preparatų. Jeigu yra mėgėjas maudyti ir pasinaudoti saulės spinduliais, tai dar gaus kiek vitamino D per odą. Dabar gydytojai vis daugiau ir daugiau perspėja žmones, kad nebūtų suleis fanatikais ir nesikeptų valandas saulėje. Kadangi ultravioletiniai saulės spinduliai neina per stiklą, tai už langų saulės vonios vitamino D nedidina, bet ultravioletiniai spinduliai per kvarco lempas padeda. Kvarco lempa gali būti labai naudinga, kada yra mažai saulės spindulių. Saulės spindulių negalima perdėti, nes mokslininkai turi duomenų, kad ultravioletiniai saulės spinduliai kartais išsukia vėžį. (L).

LIETUVIS LAIKRODININKAS

ŽUKAS ANTANAS

408—8th Ave, Ville Lasalle, Que. TR 4321
Kreiptis vakarais po 6,30 val.

Dr. DORA GORDON

Dantų gydytoja

Kalba lietuviškai

Tel.: WALnut 9773 4914 Decarie Blvd., Montrel.

7697 CENTRAL, VILLE LASALLE. HE 3207

LE MIEUX LINGERIE

VAIKIŠKI IR MOTERIŠKI DRABUŽIAI.

Taipogi yra priimami DAŽYMO ir PROSINIMO darbai sumažintomis kainomis.
5% nuolaida patiekusiam šį skelbimą.

RAŠTINĖ. TR 6025 5 — 6th Ave, VILLE LASALLE.

J.R. RIENDEAU

KONTRAKTORIUS
VISŲ RŪŠIŲ KASIMAI

Specialybė: kanalizacija ir vandentiekis.
Mechanizuotos kasimo priemonės, kompresorius.

LIUDESIO VALANDOS

KREIPKITES PAS

Laidotuvių Direktorių

C. Halpin Funeral Home Reg'd.

KOPLYCIA VERDUN — WILLIBRORD AVE KAMPE, PRIE PAT AUSROS VARTŲ PAR. BAŽNYČIOS
4500 VERDUN AVE, VERDUN. Tel. YO 3440

MAMERTAS MAČIUKAS

DIPLOMUOTAS MOTERIŠKŲ IR VYRIŠKŲ RŪBŲ SIUVEJAS.

AUGSTOS KOKYBĖS RANKŲ DARBAS.

ANGLISKOS MEDŽIAGOS — NAUJAUSIOS MADOS.

SKUBUS PATARNAVIMAS.

Adresas: kampas Mount Royal ir Brebeuf, Montreal.

(blokas į rytus nuo De la Roche, užrašas: Rene Bourdages)

Valandos: kasdien 9—6; penktadien. 9-9 ir šeštadien. 9-6.

Įėjimas: 4504 Brebeuf St. Tel. FR 9141; Res.tel. RA 2-1726.

ESKIMŲ REŽINIAI

Daugelis iš meno kritikų galvoja, kad eskimai sukuria gražiausią šių laikų Kanados meną savo akmenų bei kaulų režiniais.

Tikima, kad eskimų menas yra toks senas, kaip ir patys eskimai, bet niekas nėra tikras, kad šios figūros pradėjo būti numatytos kaip žaislai, arba kaip dalykai, kurie buvo užkasami su numirusiais, egiptietišku papročiu.

Vaizdavimai akmenyse, jų arklių bei vienraginio baninio kauluose ir muskox'o raide yra atlikti smulkmeniškai.

Figūrose atsispindi tam tikras sujaudinimas bei judesys, nes tikrame eskimų mene dailininkas išrečia tik tą, ką jis mato — riebių ruonių, mešką sėlinančią prie briedžio ir medžiotoją, kadangi šiaurėje viskas priklauso nuo medžioklės — maistas, drabužis, šviesa ir šiluma.

Skulptūra yra tuo daugiau nustebinanti, jei apsvaistysime tuos tuos neišdėtos irančius, kuriais dirba dailininkas.

Visi eskimai, būtų jauni ar seni abiejų lyčių, drožinėja.

Jie niekuomet nedrožinėja dviejų dalykų, kurie būtų vienodi. Eskimas paaiškina: „Aš išdrožinėju mešką, kuri puola riebių ruonių. Kodėl turėčiau daryti kitą, kuri būtų tokia pat“.

Eskimų skulptūra yra gabe namų ir visą pasaulį. Turima daug rinkėjų Kanadoje, Jungt. Valstybėse, Britanijoje ir kitur. Daiktų pirkimo užsiedė mas yra pirmutinis žingsnis eskimų industrijos išsivystyme. (CS).

BRONIUS AMBAKAS

SPECIALISTAS IS EUROPOS

BLOKSŲ — BRIKSŲ — PLYTELIŲ dėjime

MALONIAI PATARNAUS TAMSTOMS.

Vakara 3867 Henri Julien St., Montreal. LA 9460.

KAINOS PIGESNĖS KAIP KITUR.

LIETUVIŠKOJE MEDŽIO DIRBTUVĖJE

BALTIC

Daromos įv. durys, langai, virtuvės kabinai ir kiti įv. medžio dirbiniai.

SAV. K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS yra tos srities specialistai su 20 metų praktika Lietuvoje, Vokietijoje, Anglijoje ir Kanadoje.
Lietuviams nuolaida.

Adresas: 547 Lafleur Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q.
Telef.: TR 4048.

J. GRAŽYS

SIUVU NAUJUS IR TAISAU SENUS KAILINIUS PALTUS. DUODU GERĄ KAILIŲ PASIRINKIMĄ.

DARBĄ ATLIEKU SAŽININGAI IR ŠVARIAI.

KAINOS PIGESNĖS KAIP KITUR.

7437 BLOOMFIELD, Park Extension, CRescent 2279.

Kreiptis po 6 val. vakaro. Išeštadieniais — visą dieną.

BELLAZZI — LAMY, INC

TR 5151 7679 George St., Ville Lasalle.

[vairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai. Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

GENERALINIS STATYBOS KONTRAKTORIUS

D. E. BELANGER & SONS

15 METŲ JOŠŲ TARNYBOJE

GARANTUOTAS DARBAS.

259 — 3 Ave., Ville Lasalle. TR 4588.

Dr. Roman Pniewski

Daugiametė praktika didelėse ligoninėse ir klinikose.

Vidaus ligų, akušerijos ir venerinių ligų specialistas.
3537 PARK Ave, Montreal. Tel. HA 7623.

Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų.

VICTORIA
CLEANERS
& DYERS CO.

EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS.
MINOR REPAIRS.
RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED.
CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY.
FUR AND GARMENT STORAGE.

2832 ALLARD
TR. 1135

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus, taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome apsiaustus nuo lietaus uždedami jiems „Drex“, kad neperleistų vandens ir duotų gražesnę išvaizdą.

Taipgi valome visokiausios rūšies karpetus ir fotelius (Chesterfields), gardinus lengvus ir sunkius. Sutaishome rūbus (iširimus), įsiuvame sagas ir pan. Kiekvieną or derį paimame iš namų ir pristatome į namus.

Už mūsų atliktą darbą garantuojame.

Dėl informacijų prašome telefonuoti: TR 1135, galima šaukti lietuviškai.

Lietuviai savininkai:

J. Matulaitis,
J. Kriaučiūnas,
A. Majauskas.

MONTREALIS 2832 ALLARD TR 1135

III LAIŠKAS IŠ HAVAJŲ.

Atkelta iš 3-čio puslapio.

stovi eilės, baltai rūbais, moterų su peiliukais, ir kai tik pastebi tamsų taškelį vaisiujė — išpjauna taip, kad gaunasi tik geltonas cilindriukas, kuris keliauja į kitą mašiną, kur ji supjausto į keturkampius gabaliukus, kitus sumala į košę, kuri naudojama kepyklose „pajams“, o dar kitus sumala ir perleidžia per koštuvus, iš ko gaunasi skani sunka pusryčių masė.

Nuo to laiko kai ananasas pakliuvo į tą „Ginac“ mašiną ir atėjo į skardinę, kur ji užvožiama dangtuku, sterilizuojamas ir užliejamas metalu, nuogom rankom jo niekas nepalietė, moterys dirba su min kštom guminėm pirštinaitėm. Ananasas eina per mašinas ir per fabriką taip sparčiai, kad mašina per vieną minutę išmeta 1.400 skardinė. O fabrike, kur aš buvau ir tėjimau, yra tokių mašinų 7. Skardinės leibeliai (popieriukai su biznio reklama) aplipdo ir į dėžes suėliuoja taipgi mašinomis. Iš fabrikų gabenama dideliais trokais į laivą, laivų per Pacifiką į Ameriką, į Kanadą, ten į krautuves ir pagaliau ant jūsų šeimos stalo.

BENDRAS VAIZDAS.

Havajai teisingai pavadinti „kunkuliuojantis Pacifico puodas“. Čia yra žmonių iš viso pasaulio: įvairių spalvų, rasių, tautų, tikybų su keisčiausiais papročiais. Jie visi kartu dirba, gyvena, miršta ir pakasami į vieną ir tą pačią žemę. Jaunimas dildina tėvų atneštus papročius, tautinius pasiskirstymus ir brandina Ameriką 49-tą valstybę.

Kurie daro pragyvenimą iš ananasų, cukraus ir kitų pramoninių, yra tipiškai amerikiečiai, arba kanadiečiai, savo pa pročiais ir būdu. Čia gyvena, dirba ir kartu tose pačiose krautuvėse perkasi maistą: filipiniečiai, japonai, kiniečiai, hawajiečiai, korejiečiai, puertorikiečiai, portugalai, meksikiečiai ir balti žmonės iš viso pasaulio. Pasidairyk Montrealy, ypač vakarų dalyje — ir ko ten nematysi? Tokis pat kunkuliuojantis puodas, kaip

BERIJA PASAKOJA APIE KREMLIŲ INTYMIAS SENSACIJAS.

Gandas apie Berijos pabėgimą, pasirodo, vis dėlto turėjo tam tikrą pagrindą. Berija tikrai yrapabėgęs iš Sovietų Sąjungos, tiksliai ne sušaudytas Lavrentijus Berija, bet jo pusbrolis Dovydas Berija, kuris Sov. S-goje buvo didelis valdininkas, nes buvo Gruzijos „republicos“ vidaus reikalų ministerio (Lietuvos duobkasio Dekanozovo) pavaduotojas. Jis, sužinojęs apie NKVD viršininko, Stalino favorizuoja mo tautų skerdiko Lavrentijaus Berijos suėmimą, pabėgo užsienin ir sukėlė tuos sensacijas nuskambėjusius gaudus, kad pabėgęs pats L. Berija. Vis dėlto, ir Dovydas Berija yra atvežęs į vakarus labai svarbių apie sovietus žinių, kurios dabar sudaro didelę sensaciją.

Beje, Dovydas Berija ligšiol yra slepiamas. Prie jo buvo prileistas tiksliai buvęs Maskvos ambasadorius, pagarsėjęs Besedovskis, pasitraukęs į vakarus ir atskleidęs sensacinių apie sovietus žinių. Taigi, Dovydas Berija kol kas patikėtas tiksliai Besedovskui, kuris apie jį šį tą spaudai ir duoda.

Praėjusiam „NL“ numerio buvo atpasakota Berijos ir jo bendradarbių tragedija; dabar patiekiamos žinios apie ir Havajuose — tipiška Amerika.

Plantacijų gyvenimas toks pat, kaip ir Jungtinėse Valstybėse, arba Kanadoj, mažuose miesteliuose bei kaimuose. Čia yra krautuvės, bažnyčios, bankai, kino teatrai, mokyklos (viešos ir bažnytinės), pasilinksminimo vietos, klubai, salūnai, valgyklos, viešbučiai, ligoninės, suaugusių ir jaunimo organizacijos. Sporto žaislės ir darbo unijos.

Seniai žvejoja jūrų pakraščiuose ir upeliuose. Moterys eina namų ruošą, gimdo ir augina mažulius. Jaunimas žaidžia, dainuoja gitaromis priekiai ir balti žmonės iš viso pasaulio. Pasidairyk Montrealy, ypač vakarų dalyje — ir ko ten nematysi? Tokis pat kunkuliuojantis puodas, kaip

A. Jenkins.

Stalino mirtį ir paskutines tarpusaves komunistų kovas Stalinui dar esant gyvam ir tuoju po jo mirties.

Stalino mirtis, pabėgusio D. I. Berijos teigimu, buvo nuo žmonių slepiama ištisą savaitę; Stalinas mirė 1953 m. kovo 1 d. rytą. Vasario 28 d. Stalinas buvo nuvykęs į Chruščiovo suruoštą pobūvį, bet jame pasijuto blogai. Pakviesti gydytojai jau nebegalėjo jo išgelbėti. Naujieji Sovietų viešpačiai, bijodami neramumų, uždraudė net ir liūdesio demonstracijas.

Kremliuje vykstančios varžybos išėjo į viešumą jau 1953 m. sausio m. ryšium su „Kremliaus poliklinikos byla“. Vieną varžovų pusę sudarė Molotovas, Berija, Kaganovičius, Mikojanas, Kosyginas, Zaburovas, Bagirovas ir Michailovas, o antrąją — Malenkovas, Bulganinas, Vorosilovas, Chruščiovas, Melnikovas, Popovas, Ignatovas, Suslovas ir Ponomarenko. Iš tikro varžybos vyko dėl to, kas turi būti tikrasis Stalino įpėdinis. Per 19-jį partijos kongresą Stalinas aiškiai parodė savo didelės simpatijas Berijai, kuris padarė kongresui pranešimą šalia Malenkovo. Kai kongrese Molotovas pasirodė susikabinęs už parankės su Berija, tai prasidėjo kalbos, kad Mo-

lotovas po Stalino mirties pasiūlys Beriją vietoj Malenkovo į pirmuosius ček sekretorius, o jis pats, Molotovas, tapsias ministerių tarybos pirmininku. Šitai Molotovo — Berijos — Kaganovičiaus grupė norėdama kirsti smūgį, Malenkovas per Ignatovą ir įscenizavo žinomąją „gydytojų aferą“. Stalinas kol dar buvo gyvas, mėgino tarp abiejų varžovų grupių manevruoti ir „išlaikyti pusiausvyrą“. Buvo kalbama, kad truko net ištisas mėnuo laiko, kol galų gale Stalinas apsisprendė duoti savo sutikimą gydytojų aferos bylai pradėti.

Tą jo sutikimą išgavo Bulganinas savo skubiu demaršu, žadėdamas pristatyti sąrašą Sovietų armijos generolų, kurie buvę „netikėta mirtimi“ pašlinti iš šio pasaulio. Bulganinas įrodinėjo, kad turi būti atsižvelgta į armijos reikalavimus, nes priešingu atveju visi įtarinėjami vyriausybės, jog toji tuo būdu norėjusi nusikratyti populiariausiais generolais. Svarbiausią Bulganino argumentą sudarė „slaptas generolų Pavlovo ir Moskalenko pranešimas“. Jiedu abu vadovauja gen. štabo 4-jam skyriui (kontrolovalybai). Šiame pranešime buvo tvirtinama, kad tarp karininkų sklaidžiami gandai, kaltiną patį Staliną, jog jis sąmoningai noris sunaikinti rinktinių raud. armijos karininkų žiedą.

Jei norite

PARDUOTI AR PIRKTI NAMĄ ir sunkiai Jums sekasi, bandykite paskambinti mums.

Štai tik keletas pavyzdžių:

\$6.000 įmok. College-Crawford, mūr., 9 k. ir 2 saulės kamb., gero plano, 2 virt., 2 vonios, 2 garaž., vandeniu ir aliejumi šildomas. Garažas. \$5.000 įmokėti. Sunnyside-Garden, mūr., 10 k., 2 virt., gero plano, vandeniu ir aliejumi šildomas. \$4.000 įmok. Parkdale raj., atsk., mūr., 7 k. per 2 augštus, vand. šildom. Garažas. 2.500 įmk., College-Brock., 6 kambariai, 2 virtuvės; įvažiavimas į kiemą. \$5.000 įmok. Roniesvalles-Fern, mūr., atsk., 8 kambariai, gero plano, aliejumi šildomas. Garažas.

MES SKOLINAME pinigus įmokėjimui padidinti vien ntik už Jūsų parąšą. Galime paskolinti tiek, kiek Jūs turite savo pinigų įmokėjimui. Pvz. jei Jūs turite \$2.000, galime paskolinti Jums kitus \$2.000; Jei Jūs norite \$3.000 galime paskolinti kitus \$3.000.

Ištaigos tel.: OL. 7996 arba OL. 7997

Kuzmas - Baltakys - Plioplys

Namų tel. LA 1250 N. telef. LL 8310 Namų tel. RO 3345

Pošius - Dūda - Maciunskas

Namų telef. JU 7558

J. KARPIS

REAL ESTATE & BUSINESS BROKER

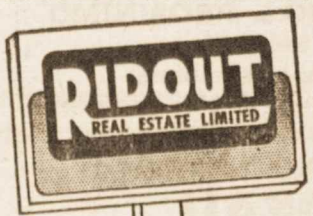
1609 DUNDAS Str. W (kampas Dundas-Brock) Toronto

VYRIŠKŲ ir MOTERIŠKŲ ROBŲ SIUVĖJAS

Kostiumus ir paltus siuvu pagal naujausias madas. Turimi dideli pasirinkimai įvairių anglišių ir vietinių medžiagų. Visus darbus atlieku pigiai, skoningai ir punktualiai.

ED. KONDRATAS.

1113 A Dundas St. W. (netoli Ossington). Toronto. Tel. LL 9626.

Saugu — Patikima

MŪSŲ NAMŲ APRAŠYMAI SU FOTO NUOTRAUKOMIS PALENGVINS JUMS PASIRINKTI NAMUS. PLATESNIŲ INFORMACIJŲ IR VISAIS NAMŲ PIRKIMO - PARDAVIMO REIKALAIS KREIPKITĖS

A. KIRSONIS

Telef.: OL 7511

46 BLOOR ST. WEST, TORONTO.

HAMILTONE

tovus Hamiltone

J. Valevičius ir A. Pranckevičius

patars namų problemose nemokamai. Skambinkite ar užsikite į įstaigą 913 MAIN ST. E. HAMILTON—TEL. 9-4121

RIDOUT

REAL ESTATE LIMITED REALTORS

SKYRIAI: TORONTO — HAMILTON — LONDON — SARNIA — KITCHENER — PETERBOROUGH

Veda sktn. inž. J. Bulota.
SKAUČIŲ SUSIMĄSTYMO DIENA.

Tarptautinis skaučių klubas New Yorke išpūdingai paminėjo Tarp. Skaučių Susimąstymo dieną. Nepaprastą staigmeną šventės dalyvams padarė pasaulio skaučių vadovė — Lady Baden-Powell dalyvavimas. Ji šiuo metu keliauja per JAV. Per tris mėnesius aplankė 54 vietas, kiekvienoje skaitydama paskaitas. Baigusi savo kelionę po šį kraštą, ji sugrįš Europon. Ten aplankys Angliją, Švediją, Daniją ir Šveicariją. Vėliau grįš į Kenijon, P. Afrikoje, kur yra pastoviai įsikūrusi. Kenija buvo skautybės sąjūdžio kūrėjas Lordo Roberto Baden-Powellio pamėgtas kraštas. Ten jis yra ir palaidotas Kenijos kalno papėdėje, kur mirė 1941 m. sausio 8 d.

New Yorke skaučių šventėje dalyvavo per 50 atstovų iš 20 tautų. Susimąstymo dienos apeigas pravedė pati Lady Baden-Powell, tardama atitinamą žodį ir uždegdama žvakelę. Ją sekė visų tautybių skautės. Pastarosios, degdamos savo žvakeles, savo gimtąja kalba reiškė išgyvenamo momento mintis. Ir čia jautriausios mintys buvo skaučių iš anapus geležinės uždangos kraštų — minėta didis pasiliksusių skausmas ir tėvynės ilgesys.

Po iškilmingosios dalies buvo vaišės. Per jas skautės pasireiškė su dainomis bei savo tautiniais šokiais. Per vakarienę brangioji viešnia pjaustė didžiulį jos gimtadienio tortą ir vaišino skautus. Besikalbėdama su vyr. sktn. Emilija Putvyte ji prisiminė Palangoje viešėjimo laikus — 1938 m. vasarą. Ji taip pat prašė perduoti lietuviams skautėms jos sveikinimus.

SKAUTIŠKIEJI KURSAI.

„Skautybės Kelio“ žiniomis JAV Atlanto pakraščio vietovių skautų-čių vadovams-ems rengiami pradiniai vadovų kursai. Juosna kviečiami draugininkai-kės, jų pavaduotojai-jos ir adjutantai-tės, o taip ir vyresnio amžiaus skautai-tės.

2-ji sesija bus vėliau (gegužės — birželio mėn.) kitoje vietovėje.

DĖMESIO TURINTIEMS AUTO MAŠINASI!!!

Imperial Auto Collision

Atlieka visų mašinų visokį remontą:

(sparnai, durys, priekis, rėmai).

Spalvų, dažymų, didžiausias pasirinkimas.

Darbas garantuotas.

561—567 KEELE Str.

vienas blokas į pietus

nuo St. Clair

TORONTO, Ont.

Biuro telef.

JU 4773

Namų CE 1-3444

PIGIOMIS KAINOMIS PIRMOS RŪSIES:

Šviežią, rūkytą, konservuotą ir virtą mėsą, paukščius, dešras, kumpį, sviestą, sūrį, kiaušinius ir kitus maisto produktus galima gauti tik pas

PUNKRĮ ir KRASAUSKĄ

335 RONCESVALLES AVE, TORONTO.

LA 7570

WILLIAM BENDENA

REAL ESTATE

1555 Dundas St. W. (kampas Sheridan) Toronto.

Pirkdami ar parduodami namus pasitarkit su mumis — mielai Jums patarnausim!

KE 1118

J. GREEN

REAL ESTATE AND BUSINESS BROKER

933 Bloor St. W. Toronto.

Pirkdami ar parduodami namus pasitarkit su mumis — mielai Jums patarnausim!

HAMILTONUI, TORONTUI IR APYLINKĖMS.

Kontraktorius K. TRUMPICKAS

Irengiami nauji visų rūšių namų apšildymai anglimis arba alyva. Keičiamos senos krosnys į naujas, moderniškas alyvos apšildomas ir pilnai automatiskas. Irengiami alyvos apšildymai (Oil Burneriai) į senas krosnis ir taisomi seni apšildymai.

Didelis pasirinkimas įvairių firmų krosnių ir Oil Burnerių. Kadangi prekės gaunamos tiesiog iš urmo sandėlių, be jokių tarpininkų, todėl IRENGIMAI DAROMI ŽYMIAM PAPIGINTOMIS KAINOMIS IR ISSIMOKĖJIMU DVIEMS METAMS. VISI PATARIMAI Veltu.

Užsakymai priimami:

Hamilton: 18 Spadina Ave. Tel. LI 9-2035

Toronto: 693 Dovercourt Rd. Telefonas LO 8951.

DANUTĖ STRAZDAITĖ

321 Oakwood Ave., Toronto, 10.

GORDON'S BEAUTY SALON

Daro pusmetines ir įvairias vienkartinės šukuosenas, dažo ir kerpa plaukus. Kiekvienu metu (išskyrus sekmadienius) galima susisiekti telefonu: OR 8081.

Dr. A. Pacevičius

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

Yarmey Clinic 314 Bathurst St., Toronto

Telef. kabinetas EM. 6-2696. Namų OL 4778

Rentgenas. Fizioterapija. Laboratoriniai tyrimai.

Priima ligonius ir gimdyves: kasdien 11—12 val., 2—4 v.

ir 7—9 val., šeštadieniais nuo 11—3 val.

ILTONO AP. VALDYBA, BALANDŽIO MĖN. 11 D., VERBŲ SEKMA-
JĖ, RENGIA PIRMAJĄ HAMILTONE TORONTO LIETUVIŲ CHORO

„VARPAS“, VED. MUZ. ST. GAILEVIČIAUS,

koncerta,

s įvyks Royal Connaught Hotel (King ir John kampas) Crystal Ball Room salėje.
etai iš anksto gaunami pas „Niagara Restaurant“ sav. J. Girdvainį: 244 James St.
„Peoples Market“ sav. A. Steigvilą: 344 Main St. W. ir sekmadieniais po pamaldų
pas B-nės valdybos narį B. Grinių.

Pradžia 6 val. v.

Iėjimas 1 dol.

KLB Hamiltono Valdyba.

VISI DALYVAUKIME MAŽOSIOS LIETUVOS
SVENTĖJE.

Nepriklausomybės gyvenimi-
mu nesidžiaugė visa lietuvių
tauta. Beveik 19 metų lenko
okupanto batas mindžiojo lie-
tuviškąją Vilniaus krašto žemę,
— beveik 700 metų germa-
nų kalavijas kirtu mirtinus sm-
agus mūsų broliams ir sese-
rim Mažojoje Lietuvoje. Ta-
čiau lietuvis „Kaip ažuols drū-
ts prie Nemunėlio“, įleides
stipriai šaknis į Montės suki-
lėlių krauju aplaistytą žemę,
stovėjo tvirtas per amžius tė-
viškos laukose. Kovojo jis
su audromis, žaibais ir perku-
nija, tikėdamas susilaukti gied-
rių dienų. Deja, tik dalis Ma-
žosios Lietuvos — Klaipėdos
kraštas, grįžo prie laisvės kvė-
puojančio Lietuvos kamieno.

Balandžio mėn. 3 d. Hamil-
tonas, švęsdamas Mažosios
Lietuvos Dieną, su džiaugsmu
pasitinka E. Simonaitį, tą ažuolą
prie Nemunėlio, didįjį Ma-
žosios Lietuvos kovotoją, ne-
palūžusį nei Vokietijos kalėji-
muose, nei koncentracijos sto-
vyklose. Tą dieną mūsų visų
pareiga atvykti į šios šventės
minėjimą, įrodant lietuvių tau-
tos nepalaužiamą kovos dvasi-
ą už visų lietuviškųjų žemių
priklausomumą mūsų Tėvynai
Lietuvai.

Hamiltono Mažosios Lietu-
vos minėjimas įvyks Lietuvių
Parapijos salėje, 58 Dundurn
St. N., balandžio 3 d. 19 val.,
kurio metu pagrindinę kalbą
pasakys Mažosios Lietuvos
Tarybos Pirmininkas ir VLI-
Ko narys p. E. Simonaitis. Po
minėjimo bus surengtas priė-
mimas. Norintieji dalyvauti
šioje vakarieneje, prašomi už-
sirašyti pas J. Pleinį, iki ba-
landžio 2 d. tel. JA 2-2698.
Aukos prie įėjimo bus renka-
mos Mažosios Lietuvos reika-

A.J. Norkeliūnas

PER SAVO AGENTURĄ

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

AŠTUNTI METAI KAIP DRAUDŽIA GYVASTĮ,
NAMUS, BALDUS, MAŠINAS, BIZNIUS, SUSIR-
GIMUS ir NELAIMINGUS ATSITIKIMUS. BEND-
RAI SAŽININGAI PATARNAUJA
VISOSE DRAUDIMO SRITYSE.

5637 JEANNE D'ARC AVE., MONTREAL 36
Tel. RA 7-3120

Atstovavimas įstaigose, patvirtinti dokumentų verti-
mai ir nuorašai, kalbinė pagalba turto sandėriuose,
teismuose, mokesčių, imigracijos, vizų ir kiti reikalai

Jonas Žmuidzinas

Paryžiaus universiteto dipl. teisininkas:
3420 Drummond, Montreal, P.Q., Canada. Tel.: PL 6580

Lietuviška moterų kirpykla

DARO ŠUKAVIMUS, PUSMETINIUS IR TRUMPA-
LAIKIUS FRIZAVIMUS, DAŽYMĄ IR KT.
Sav. BIRUTĖ DODONAITĖ (B. M. Dodon).
2521 CENTRE St., Montreal. Fitzroy 3292.

Laiškai Redakcijai

Nepriklausomos Lietuvos Redaktoriui

Gerbiamasis:

Prašau neatsisakyti paskelb-
ti sekantį mano pareiškimą:
Kad išvengus bet kokių nesu-
sipratimų, pranešu visuome-
nės žiniui, kad aš, Birutė No-
vickienė, gimusi Grigaitytė,
Lietuvos Atgimimo Sąjūdyje
nedalyvauju ir to sąjūdžio mo-
terų neorganizuojau.
Su pagarba
Birutė Novickienė.
1954 m. kovo mėn. 23 d.
Brooklyn, N. Y.

WINNIPEG

IKYRUS VABALAS.

Visi padarai turi savo prie-
šų. Ju turi ir žmonės bei gyvū-
lai. Bet kad ožiui kandžiojan-
tis vabzdys vadinasi Indra, to
dar nežinojau. Patarlė sako,
nenori gauti pilti, neik per po-
no kiemą. Ožys žengė žingsnį
ir gavo pylos, žengė antrą
kartą — gavo antlą kartą, ant
ko galima būtų ir pasirašyti,
jei ne šiuodu nauji gūndymai:

1) Taigi, kad „ten aiškiai
matyti, kad tokius gražius žo-
džius“ ne kas nors pasakė, o
ponas Indra parašė, ir štai dėl
ko: Kiekviena nauja pastraipa
prasideda nauja mintis, ta-
žino ir pradantis rašyti. In-
dros sakiny „Todėl ir mes
smarvės.“

Atkelta iš 2 psl.

sakė pagrindinę kalbą, nušvie-
tusią Mažosios Lietuvos klau-
simą.

Mažosios Lietuvos šventė.

Salėje, dėl labai nepalan-
kaus laiko, žmonių palyginti
nedaug. MLBD pirmininkas,
ponas Ansas Lymantas, atida-
ręs šventės minėjimą, sveiki-
na Mažosios Lietuvos
Tarybos pirmininką, sumini-
jo pasiaukojimą Mažosios Lie-
tuvos tikslams. Po to seka ki-
ti sveikinimai: LLK vardu
sveikina svečias iš New Yorko
Martynas Brakas, Bendruome-
nės vardu sveikina pirm. p.
Balzaras, KLCT vardu vicep.
p. Katilius, įteikęs vokalą su
įnašu M. L. reikalams, J. Kar-
delis sveikina NL, buv. Mažo-
sios Lietuvos Gelbėjimo k-to
nario J. Pronskaus iš Winni-
pego ir KLB Polit. k-to var-
du, p. Paulauskas sveikina
Liaudininkų — varpininkų klu-
bo ir p. Andruskevičius Liet.
Tautininkų vardu.

Adamonis ir Budriūnas Real Estate & BUSINESS BROKERS

Namai pardavimui:

Rosemounte:

Prie St. Zotique 2-jų šei-
mų po 5 kamb. Naujas. Cen-
tralinis šildymas. Kaina 16.
000 dol. Įmokėti 5.000 dol.
3-jų šeimų, 1 butas 5 kamb.
ir 2 butai po 3 kamb. Nau-
jas, modernus, su centr. šil-
dymu. Kaina 19.000 dol.
Įmokėti 8.000 dol.

2-jų šeimų, visai atskiras
prie St. Zotique. 2 butai po
5 kamb. Centr. šild. Ypatin-
gai gražus ir geros statybos.
Kaina 20.700 dol.

Chabot: prie St. Zotique.
Gerame stovy 5 ir 5 kamb.
2-jų šeimų namas. Kaina
11.500 dol. Įmokėti 6.000.

Apartmentų namai: Pie IX
12 butų po 3 kamb. Centr.
šildymas. Šaldytuvai ir kros-
nys. Visai atskiras. Kaina
72.000 dol. Pajamos į me-
tus: 10.968.

Verdune:

Rolland St. 2-jų šeimų, visai
atskiras naujas, modernus
namas. Kaina 16.500. Įmo-
kėti 8.000.

Valiquette Ste. 4 šeimų, 2-
jų metų namas. Kaina 28.
500 dol.

Paskolos-Mortgage: namams statybos eigoje — 60% ver-
tės iš 6½. Užbaigtiems namams 50% vertės iš 5½.

NORĖDAMI PARDUOTI AR PIRKTI KREIPKITĖS
I PIRMAJĄ MONTREALY LIETUVIŲ REAL ESTA-
TE ĮSTAIGĄ.

MŪSŲ TIKSLAS — JUMS PADĖTI!

NAMAI — ŽEMĖ — PASKOLOS — DRAUDIMAS.

Jums mielai padės AGENTAI:

A. GRAŽYS RA 1-3148 A. SKREBUTENAS PO 6-5407
B. JAZOKAS PO 6-9041.

Darbo valandos: nuo 9 val. ryto iki 9 valan. vakaro.

Telefonai LA 7932. LA 9871. PO 6-6495.

177 Sherbrooke St. W. kambarys 5, Montreal.

Ville Lasalle:

9 Ave. 2-jų šeimų po 5 kamb.
naujas. Kaina 16.500.
Įmokėti 7.000 dol.

Park Extention:

2-jų šeimų, 5 met. namas.
Oru šildomas po 4 kamb..
Kaina 13.500. Įmok. 5.000.

Vasarvietės:

St. Cutbert. 50 mylių nuo
Montrealio prie kelio į Que-
bec. Netoli ežeras. Namas 6
kambarių. Kaina: 2.500. Įm-
okėti 1.000.

Val David prie St. Agathe.
Prie pat Golden Lake. 4 kam-
barių namas ir erdvus žemės
sklypas. Kaina 3.000.
Įmokėti 1.000 dol.

Žemės sklypai:

J. Mance 25x87 — \$1.000.
Ville Lasalle: 65th Ave.
33—94 — \$1.200.

Parthenais St. 26—84 — \$
2.200 (prie Sherbrooke).
Prie Pie IX į šiaurę — 31x
84 — keliolika sklypų po
\$1.000.

Rosemount, kampinis skly-
pas 39x77½ — \$3.200.

Viešbutis-Motel — prie ke-
lio į Torontą, geroje ir gra-
žioje vietoje. 22 butai po 2
kambarių ir 1—6 kambarių.
Kaina \$135.000. Pajamos į
metus \$32.000.

KLT Montrealio sk.
Susirinkime.

Sekmadienį, kovo 28 d. Šv.
Kazimiero salėje buvo visuoti-
nis KLT Montrealio sk. susi-
rinkimas, kuriame dalyvavo
maždaug tiek žmonių, kaip ir
M. L. šventės minėjime. Čia
taip pat kalbėjo ir p. Simonai-
tis ir p. Brakas.

P. Simonaitis čia daugiau
papasakojo apie tai, kaip vo-
kiečiai vertė ir verčia mažiie-
tuvius nutautinti. Be ko kita
jis plačiau papasakojo, kaip na-
ciai kankino ir žudė žmones
kacetuose. Baigdamas savo
pų išgirsti objektyvią tiesą
pranešimą, p. Simonaitis įsak

DE LUXE DRY CLEANERS

143—8th AVENUE, LACHINE NE. 5-0303

Sav.: P. RUTKAUSKAS.

Kostiumas,
Suknelė ar
Skrybėlė

1.

Paimame iš namų ir prista-
tome į namus visame Mont-
realyje ir priemiesčiuose.

Darbą atliekame sąžiningai.

NE. 5-0303

Siuvėjas

P. ŠIDLAUSKAS

PRIMU ĮVAIRIUS UŽSAKYMUS.

ANGLIŠKŲ IR VIETINIŲ MEDŽIAGŲ

PASIRINKIMAS VIETOJE.

ATLIEKU MENISKĄ DARBĄ.

UŽ SAVO DARBĄ GARANTUOJU.

Kreiptis vakarais po 6 val.

Tel. HA 8022

1124 Chenneville St. Apt. 2 (kampas Bleury ir Dorchester)

MONTREAL

MONTREAL

KLT MONREALIO SKYRIUS

kovo 28 dieną turėjo palygin ti gausų susirinkimą, kuris pa sižymėjo ir tūlu istoriškumu, nes susirinkime padarė prane šimus Mažosios Lietuvos Tar ybos pirmininkas Erdmonas Simonaitis ir Lietuvos Lais vės Komiteto narys Martynas Brakas, apie ką yra parašyta skyriumi.

Susirinkimas praėjo sklan džiai, vadovaujant prezidium ui, kuris buvo sudarytas iš Br. Katiliaus, A. Klimo ir L. Girinio. Buvo perskaitytas praėjusio susirinkimo proto kolas, priimtas be pataisų; iš klausytas buv. v-bos pranešimas, kurį darydamas jos sekr. J. Parojus pastebėjo, jog vis os bylos ir kasa iš senosios, dar prieš tai buv. valdybos jau perimta. Revizijos komisija kažkodėl nepatiekė revizijos akto, todėl susirinkimas išrei šė pageidavimą, kad revizijos komisija, kuri palikta buvusios sudėties, sekančiam susi rinkimui paruoštų revizijos aktą.

I naują valdybą išrinkti ir pareigomis pasiskirstė: Antanas Navickas — pirmininkas, Mykolas Šulmistras — vicep., Pranas Šimelaitis — sekretorius, Leonas Gudas — išdinin kas ir Pranas Salala — narys. Sumanymuose p. Vaisnora kelė klausimą ir kaltino tau tiečius, kad jie nesilanko su sirinkimuose taip, kaip anksčiau lankydavosi. Jis mano,

PARDUODAMAS

Restaurant ir Handy Store įsteigtas prieš 26 metus, tebe laikomas to paties savininko. \$ 10.000 įmokėti, likusis išsi mokėjimui. Priimami pasiūly mai 441 Sherbrooke St. W. PARDUODAMAS žemės skly pas 39X100 pėdų Sicard Ave, rytinėje pusėje, ketvirtas į šiaurę nuo Hochelaga. Teirau tis VICTORIA 8068.

ISNUOMOJAMAS kambarys vienam asmeniui. Teirautis telefonu RD 7-2968.

REIKALINGAS šeimai keturių kambarių butas. Pranešti telefonu PO 6-5606.

REIKALINGA moteris prie 2-jų mažų vaikų. 5 savaitės dienomis (pirm. — penkt.). Kreiptis: CR 5602.

PARDUODAMAS 4 kambaryų namas, garažas ir sodas. 2871 Paul-Pau St., Tetraultvil le, Montreal.

PARDUODAMA batų dirbtuvė, turinti naujas, geras mašinas ir visus kitus įrengimus. Teirautis 3724 Wellington, Verdun.

Dr. J. ŠEGAMOGAS
CHIRURGINĖ ir BENDROJI PRAKTIKA
office 4906 Wellington
VERDUN. Tel. YO 3611.
val.: 11—12, 2—4, 6—9, šeštadieniais 11—1 arba pagal susitarimą.
namų 1038 Osborne Av.
VERDUN. Tel. PO 6-9964

DANTŲ GYDYTOJAS
Dr. J. MALIŠKA
priima: 9 a. m. — 10 p. m.
5303 Verdun A., Verdun,
Telef.: TR 4547.

NOSIES, GERKLĖS IR AUSŲ SPECIALISTAS IR CHIRURGAS
Dr. R. CHARLAND
956 Sherbrooke E.
Telef.: FR 7684, EX 8822.

Dr. E. Andrukaitis
956 Sherbrooke E.
Tel. CH. 7236

kad viso to priežastis esanti skirstymasis partijomis. Visi subyrėję į partijas, nes atsisą ke anksčiau vyravusio savano riškai kūrėjiško, kaip buvę Lietuvos nepriklausomybės kūrimosi metu, principo. P. Vaisnoras smerkia tokį reiški nį. Bet jis siūlo šiuo klausimu kvieisti specialų susirinkimą. P. Leknickas pasisako, kad su gyvenimas buvęs išardytas 1949 metais per Kanados Lietuvių Seimą, kada iš jo pasitraukė partiskai nusiteikę žmonės. Po to bandyta kurti Ben druomenę, Bet ji taip pat visų nesujungė, nes nerasta tin kamų organizacijos principų. O vienybė, visi matome, yra reikalinga. Jeigu būtume vieningi, būtume ir galingi ir turėtume jau ir Lietuvių namus, ir bažnyčias, ir dienraštį, ir kt. Todėl svarbu yra pajieškoti būdų, kaip sudaryti vienybę. Šiomis diskusijomis ir baigtas susirinkimas.

Reikia paminėti, kad pirminkavęs p. Katilius labai gra žiai pasveikino Mažosios Lietuvos Tarybos pirmininką E. Simonaitį ir LLK narį M. Braką, kuriems suminėjo visą eilę rimtų faktų, kaip Kanados Lietuvių Taryba veikė ir ką yra padariusi: žygiai dėl imigracijos, Tautos Fondo atstovybės sudarymas, laikraščio leidimas ir tt. Susirinkimo metu MLT pirm. įteikti ten pat su rinkti 46 dol. 75 ct. Mažosios Lietuvos reikalams. Pirmininkaujantis viešai padėkojo aukotojams ir klebenui kun. J. Bobinui už tartą susirinkimą žodį ir už nemokamai suteiktas susirinkimui patalpas.

MISIJOJ AUŠROS VARTŲ BAŽNYČIOJE.

Sekmadienį, A. V. bažnyčio je prasidėjo misijos, kurias ve da misio nerius iš Čikagos jė zuitas Tėvas Jonas Borevičius.

Pamaldos ir pamokslai rytais 9 val. ir vakarais 8 val. Misijos baigsis sekmadienį, bal. 4 d. 11 val. bendra Komunija ir iškilmingi pusryčiai.

NELAIMINGAS ATSIKIKIMAS.

Jonui Lukoševičiui bedirbant geležies įmonėje, paslydus, ranka pateko tarp volų ir suplojo vieną pirštą. Dar nežinoma, ar galima bus pirštą išgelbėti.

LABAI GRAŽIAI KONCERTAVO

Mažosios Lietuvos šventėje koncertavo pianistas K. Smilgevičius. Nors fortepionas nebuvo tinkamas koncertui, tačiau pianistas taip stipriai pasirodė, kad nustelbė ir instrumento trūkumus. K. Smilgevičius, dalyvaudamas drauge su op. sol. E. Kardeliene perdėm rimtuose koncertuose, yra padaręs labai žymią pažangą ir technikos ir interpretacijos srityje, todėl labai rimtai pasirodo. Pianistas, be to, turi gilų meninį jautimą, dramatiškai besiveržiantį temperamentą ir pats gyvai išgyvendamas kūrinį, stipriai sugestio nuoja ir klausovus. Ir ši kartą jo skambinimo tikrai malonu buvo klausytis.

DR. J. ŠEGAMOGAS priimtas į Lachene General Hospital (kaip gydytojas ir chirurgas) ir ten jau operavo du ligonius — dailininkę p. Žmuidzinienę ir p. Joneliene, o Verduno ligoninėje p. Adomaitį. Visi operuoti geri jaučiasi ir visai sveiksta.

DR. ANDRIUKAIČIO žiniotėje į Viktorijos ligoninę buvo patalpintas p. K. Radzevičius. SERGA J. Makauskas, A. Minė, o p. Valentas iš ligoninės sugrįžo į namus.

LIET. AKAD. SAMBŪRIS gegužės 8 d. ruošia linksmą šokių vakarą su įdomia programa. Gautas pelnas bus skiriamas stipendijų ir pašalpų fondui.

POŽEMINIO TRAUKINIO klausimu buvo apklaustinėti Montrealio Prekybos rūmų nariai, kurių 5 prieš 1 pasisakė už įvedimą subvajaus-metro.

AKTUALU VI LASALIEČIAMS!

Paskutinis, priešrinkiminis susirinkimas šaukiamas N. D. C. mokykloje, Edward gatvėje, kovo 31 d. 8,30 val. vakaro.

BALANDŽIO 1 D.

BALSUOKIME UŽ

LACHARITE Dr. M.

EKONOMIJA * PROGRESAS

Informacijai:

CENTRINIS KOMITETAS, 7679 GEORGE ST.
Telefonai: PO 6—3155 ir PO 6—2752.

(Šis skelbimas yra Dr. M. Lacharite Rinkiminio Komiteto).

LIETUVIAMS DĖMESIO!

Nuo balandžio mėn. 4 d. kiekvieną sekmadienį lietuviai bus gaminami LIETUVIŠKI PIETŪS. Jūsų patogumui persikeliu arti prie lietuviškos bažnyčios: Wellington ir Willibrord kampas (sekančios durys prie „Steinberg'o“)

PAUL'S RESTAURANT

4534 WELLINGTON ST., tel. Nr.: YO 0360.

Prašau atsilankyti ir įsitikinti!

Sav. P. Jocas.

IMASI SAVARANKISKŲ DARBŲ.

Kalakutų augintojas K. Lukas jau persikėlė į savo naują išsigytą farmą, kurioje atidaro kalakutų ūkį. Farma turi tinkamus trobesius ir 200 medžių sodą, o žemės — 120 akrų. Savininkas nauja vieta labai patenkintas ir tikisi geresnį darbo sąlygų ir vaisių. Sėkmės!

Jonas Budėnas jau susirado partnerius ir sudaro bendrovę, kuri gamins visokius medžio darbus. Jau yra gauta užsakyimų teleparatų, staliukų ir svečių kambarius ir tt. Sėkmės!

SEKMINGA RINKLIAVA.

Rinkliava J. Pelenio dirbtinei kofai išsigyti Montrealy da vė 183 dol. 60 ct. pajamų. Finigai jam persiūnčiam, o aukotojų sąrašas bus paskelbtas sek. NL nr.

P. A. DEVENIENĖS

pranešimo proga buvo surinkta 51 dol. Išlaidų padaryta: sąlė 10 dol., susisiekimo išlaidų 37 dol. 90 ct., skelbimo išlaidų 3 dol. 10 ct., viso išlaidų 51 dol.

LV Klubu Valdyba. VARDUVĖS labai gražios buvo suruoštos Onai Sneiderienei, žinomos labdarės, visuomeninės ir spaudos rėmėjos Rosemoute, Agotos Žilinskienės dukrai. Varduvinė gavo daug gražių dovanų ir sveikinimų. Ilgiausiu metų!

RAMUNIŲ VAKARAS.

Gegužės 1 d. Montrealio Šalpos Komitetas rengia nepaprastą — Ramunių vakarą. Programoje: meninė dalis ir nepaprasta savo gausumu ir Montrealyje nematyta savo įvairumu loterija. Nors iki vakaro dar yra pusantro mėnesio laiko, bet fantai-aukos loterijai jau plaukia. Neatsilikite ir Jūs. Savo auką-fantą įteikite tuojau komiteto nariui, arba, negalint atnešti, pasiskambinkite, — paimsime iš namų. Visas pelnas skiriamas Šalpai. Savo atsilankymu pasiremsite šalpos reikalinguosius ir linksmai praleisite laiką. Tad jau dabar kviečiame tą dieną rezervuoti šiam vakarui. Jūs laukia —

Montrealio Šalpos Komitetas. — Ženevos konferencija pasiskirta balandžio 26 d.

VANDENS SITUACIJA, NE ŽIŪRINT MR. LEROUX PAŠKUTINĖJE MINUTĖJE DUODAMŲ PAŽADŲ, JŲ MS AIŠKIAI ĮRODO, KAD JIS, KAIPO ADMINISTRATORIUS, NEATLIKO SAVO PAREIGŲ.

JIS JUS APVYLĖ

VILASALIEČIAI, RYTOJ, BALANDŽIO 1 DIENĄ BALSUOKIME IR IŠRINKIME MŪSŲ BURMISTRU (MAJORU)

DR. M. LACHARITE

TORONTO

VISI Į E. SIMONAIČIO VIEŠĄ PRANEŠIMĄ

M. L. T. Pirmininkas ir VLIKO narys E. Simonaitis jau Toronte. Savaitės bėgyje jis čia turės keletą pasitarimų — posėdžių.

Toronto lietuviškai visuo-menei viešas pranešimas ir kartu viešas jo priėmimas bus šį sekmadienį, t. y. balandžio 4 d., 3 val. pp. College teatro salėje sekančia programa:

1. Atidarymas,
2. Sveikinimai.
3. M.L.T. Pirm. ir VLIKO nario E. Simonaičio pranešimas ir

4. Meninė dalis, kurią išpildys operos solistė Pr. Radevičiūtė, akomponuojant muzikui Gailevičiui ir orkestrui „Trimitas“. Kviečiame visus Toronto lietuvius atvykti išklausyti to žymiojo Maž. Lietuvos kovotojo, aktyvaus Klaipėdos kr. sukilimo dalyvio, nacių kacetininko pranešimą apie lietuvių kovas dėl savo teisių ir kartu pastangas atstatyti sujungtą nepriklausomą Lietuvą.

P. L. B. Toronto Ap. Valdyba ir M. L. B. Dr.-jos Toronto sk. Valdyba.

„VERSLO“ ARBATĖLĖS jau pamažu įeina į tradiciją ir kiekvieno mėnesio pirmą sekmadienį įvyksta Liet. Namuose. Tose arbatėlėse išgirsti idomios paskaitos, diskusijos ir pasivažišni skaniais pyragais ir kavute. Sekmadienį kovo 7 d. arbatėlėje buvo ekonomisto A. Kiršonio paskaita apie Atskaitomybę ir mokesčius, kurioj lektorius kruopščiai išanalizavo atskaitomybę ir mokesčių sistemą šiame krašte, palygindamas ją su Lietuvoje buvusią atskaitomybę ir mokesčiais.

Jis kiek smulkiau išnagrinėjo pajamų mokesnį (inkome tax), kuris dabartiniu metu kiekvienam yra aktualus ir dėlto buvo daug paklausimų ir aiškinimų.

Inž. Dragašius iškėlė verslininkams klausimą, ar jie negalėtų paveikti maisto produktų krautuvinių, kad panaikintų čia esamą blogą įprotį, paduoti nesusausą maistą plikomis rankomis ir bendrai, švaros krautuvėse palaikymą. Po diskusijų konstatuota, kad lietuvių maisto krautuvėse tokio papročio nėra, o paveikti svetimų krautuvėse neįmanoma.

Šioje arbatėlėje užkandžiai buvo ypatingai gausūs ir įvairūs. Juos aukėjo ir aptarnavo

Liet. maisto krautu Park Food Market s Demikiai 1669 Bloor LL 3453.

K. L. M. B-NĖS TOR

Apylinkės narėms pranešama, kad balandžio 10 d., 7 val. kare, Lietuvių Namuose, kiamas skubus narių susikimas, aptarti svarbius reiškus.

Narių dalyvavimas būtinas, todėl visos narės maloniai prašomos dalyvauti. V-b

LIGONYS IR LIGOS.

Kovo mėn. sunkias vidurių operacijas turėjo Al. Štuopienė, J. Grinskas ir Gudžiauskienė. Visos operacijos buvo sėkmingos ir, grįžę iš ligoninių namuose pamažu stiprėja. Jau kelios dienos kai į Wallesley ligoninę išvyko Alė Stepaite ir liukia taip gi vidurių operacijos. Linkėtina ir A. Stepaitei sėkmingai ir laimingai išgyventi operaciją, o pasveikus ir sustiprėjus vel grįžti prie asmeniško ir visuo meninio gyvenimo su nauja energija.

MIRĖ A. DAPKUS.

Kovo 27 d., 8 val. ryto po sunkios ligos mirė lietuvis A. Dapkus, kuris palaidotas ant radienį iš šv. Agnės bažnyčios į Mount Hope kapus.

ŠV. ANDRIAUS LIUTERO NIŲ BAŽNYČIOJ

Carlton ir Jarvis gt. kampe, sekmadienį, balandžio 4 d. naujai nustatytu laiku: 9 val. ryto lietuvių pagrindinės pamaldos ir 7 val. vak. vakarinės Gavėnios pamaldos.

LIET. EV. LIUT. PARAPIJOS MOTERŲ RATELIO

Valdyba, Šv. Andriaus bažnyčios salė, Carlton ir Jarvis gt. kampe, balandžio 4 d. po 9 val. ryto įvykstančių pamaldų ruošia pusryčius. Pamaldose ir pusryčiuose dalyvaus iš Europos atvykęs svečias, Maž. Lietuvos Tarybos pirmininkas ir VLIKO narys Erdmonas Simonaitis. Visi kviečiami dalyvauti.

Dr. K. ŽYMAANTIENĖ.

GYDYTOJA-CHIRURGĖ
Kampas Bloor ir Brock Av. (Įėjimas iš 613 Brock Av.)
Priima ligonius, gimdyves ir moterų ligomis sergančias kasdien nuo 1—4 ir nuo 5—8 val. p.p., šeštadienį nuo 11—3 v. p.p., kitu laiku pagal susitarimą.
Telefonas OL 6851

Dr. A. VALADKA

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
1081 Bloor St. W.-Toronto
priima ligonius ir gimdyves nuo 2—4 pp. ir 6,30—8 v.v., ketvirtadieniais ir šeštadieniais 2—5 pp. X-ray (Rentgeno) kabinetas.
Tel. ME 2933

Dr. N. Novošickis

DANTŲ GYDYTOJAS
345 BLOOR St. West (kampas Bloor - Huron)
TORONTO
Telefonas WA 3-2003.
Priėmimo valandos: nuo 9—12 ir nuo 2—9 val. vak. (pagal susitarimą).

Jonas J. Juškaitis

Vienintelis lietuvių kilmės Kanados pilietis, baigęs išklausyti visą teisių kursą Toronto Universiteto Juridiniame Fakultete.
932 Dundas W., Toronto, Canada. Tel. EM 6-4880.
(Iš tolimųjų vietovių galima kreiptis laiškais).

PIRMOJI LIETUVIŲ

Real Estate Istaiga

Nuosavybės arba biznio pirkimo ar pardavimo reikalais, paskolų gavimo, namų ar biznio apskaitos ir teisingo patarimo reikalais kreipkitės į mūsų istaigą be obligacijos.

Esu Toronto miesto gyventojas per paskutinius 25 metus.

AL GARBENS - Garbenis

REAL ESATE and BUSINESS BROKER
1486 DUNDAS St. W., (prie Dufferin) TORONTO.
Telefonai LO 2738, vakarais HU 9-1543

Naujas musu skyrius

1597 Bloor St. W. Tel. LA. 8772

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI